

SÜRÜCÜNÜN TAM KUSURUYLA İŞLETENİN ÖLÜMÜ
ÖLENİN YAKINLARININ
TRAFİK SİGORTASINDAN YARARLANABİLECEĞİ

ÖZET : Dava, destekten yoksun kalma tazminatı istemine ilişkindir. Uyuşmazlık; şoförün tam kusuru ile gerçekleşen trafik kazasında, araçta yolcu olarak bulunan işletenin ölmesi üzerine mirasçılarının, davalı zorunlu mali sorumluluk sigortacısından, destekten yoksun kalma tazminatı isteyip isteyemeyecekleri noktasında toplanmaktadır. Davacıların, desteklerinin işleteni olduğu araçta, sürücünün tam kusuru sonucu meydana gelen trafik kazası sonucu, vefat etmiş olması nedeniyle, destekten yoksun kalanların üçüncü kişi sıfatıyla, zorunlu mali sorumluluk sigortacısını hasım göstererek dava açabileceğinin kabulü ile işin esasının incelenmiş olması hukuka uygundur.

(818/m.44,51 2918/m.85, 86, 92, 105)

DAVA : Taraflar arasındaki "destekten yoksun kalma tazminatı" davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Kadıköy 3. Asliye Ticaret Mahkemesince verilen asıl alacak yönünden davanın kabulüne, faiz başlangıç tarihi ve oranına ilişkin fazla talebin reddine dair 16.07.2009 gün ve 2008/747 E., 2009/459 K. sayılı kararın incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin 09.03.2010 gün ve 2010/85 E., 2010/2094 K. sayılı ilamı ile;

(... Davacılar vekili, müvekkillerinin desteğinin işleteni olduğu aracın, davalı nezdinde trafik sigorta poliçesi ile sigortalı olduğunu, aracın başka bir kişi tarafından kullanılması sırasında meydana gelen kazada yolcu olan işletenin hayatını kaybettiğini ileri sürerek, ıslah dilekçesi ile toplam 100.000,00 TL destekten yoksun kalma tazminatının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmişlerdir.

Davalı vekili, davacıların zararının sigorta teminatı kapsamında olmadığını savunarak, davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, iddia, savunma ve benimsenen bilirkişi raporuna göre, dava konusu zararın araç işleteninin zararı değil, davacıların zararı olduğu, davacıların zarar gören 3. kişi konumunda oldukları gerekçesi ile, davanın kabulüne, toplam 100.000,00 TL'nin davalıdan tahsiline karar verilmiş; hüküm, davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Davalı sigorta şirketi vekilinin diğer temyiz itirazlarına gelince;

Dava, destekten yoksun kalma tazminatı istemine ilişkindir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 91/1. maddesinde, işletenlerin, bu kanunun 85/1. maddesine göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere mail sorumluluk sigortası yaptırmaları zorunludur, aynı Kanunun 85/1. maddesinde, "bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yararlanmasına yahut bir şeyin zarar olacağı", aynı Kanunun 85/son maddesi de ise, "işleten ve araç işleticisi teşebbüsün sahibi, aracın sürücüsünün veya aracın kullanılmasına katılan yardımcı kişilerin kusurdan kendi kusuru gibi sorumludur." hükümlerine yer verilmiş, Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarının A-1 maddesinde de, "sigortacı bu poliçede tanımlanan motorlu aracın işletmesi sırasında bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına veya bir şeyin zarara uğramasına sebebiyet vermesinden dolayı 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na göre işletene düşen hukuki sorumluluğu, zorunlu sigorta limitlerine kadar temin eder" şeklinde ifade edilmiş, 86. maddesinde ise, işleten veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi kendisinin veya eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilerin kusuru bulunmaksızın ve araçtaki bir bozukluk kazayı etkilememiş olmaksızın kazanın bir mücbir sebepten veya zarar görenin veya bir üçüncü kişinin ağır kusurundan ileri geldiğini ispat ederse sorumluluktan kurtulur hükmü ile işletenin ve dolayısıyla onun sorumluluğunu üstlenen zorunlu mali sorumluluk sigortacısının sorumluluktan kurtulma halleri düzenlenmiştir.

BK.nun 44. maddesi hükmüne göre ise, zarar gören taraf zararın doğmasına veya zararın artmasına sebep olmuş ise hakim zarar ve ziyan miktarını tenkis yahut zarar ve ziyan hükmünden sarfınazar edebilecektir.

Diğer yandan aynı kanununun 92. maddesinde Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının kapsamı dışında kalan hususlar sıralanmış olup, 92/a maddesinde işletenin eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilere karşı yöneltebileceği talepler 92/b maddesinde ise işletenin eşinin usul ve fîrunun kendisini evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararlar nedeniyle ileri sürebilecekleri taleplerinin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası kapsamı dışında kaldığı belirtilmiştir. Keza bu maddeye paralel olarak Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarının A-3 maddesinde teminat kapsamı dışında kalan hususlar düzenlenmiştir.

Talep edilen destek zararı, ölenin değil 3. kişilerin üzerinde doğan dolaylı ve yansıma yolu ile meydana gelen zarardır.

Yukarıda açıklanan yasal düzenlemelerde işletenin yakınlarının uğradıkları destek zararlarının trafik sigortacısının sorumluluğu kapsamı dışında kaldığı açıkça düzenlenmemiş olmakla birlikte yansıma yoluyla zarar görmüş olan destek tazminatı isteyenlerin kendisine destek sağlayan kişinin sahip olduğu haktan fazlasına sahip olmaları mümkün değildir. BK.nun 44/L maddesi hiç kimse kendi kusurundan yararlanamaz ilkesine dayanmaktadır. Zararın artmasına veya doğmasına sebep olan kişi sonuçlarına kendisine katlanmalıdır. 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 51/2. maddesi hükmüne göre de öncelikle haksız fiil sorumlusuna zararın tümü yüklenmiş bulunmaktadır. Diğer bir deyişle, nasıl ki desteğin ölümü sebebiyle meydana gelen zararın yansıma yoluyla destek görenleri de etkilediği kabul ediliyorsa desteğin kusurlu davranışları da aynı şekilde destek görenlere yansır.

Hal böyle olunca Borçlar Kanunu'nun 44. maddesi hükümlerine göre işletenin destek sağlayan kişiye karşı ileri sürebileceği defileri, destekten yoksun kalanlara karşıda ileri sürebilecek olmasına göre işleten dolayısı ile sigorta zararın oluşumunda sürücünün de birlikte kusurlu olduğunu ileri sürebilecektir.

Somut olayda ise, yukarıda da belirtildiği şekilde davacıların murisi ve desteği olan işleten, kendisine ait araçta yolcu olarak bulunduğu sırada meydana gelen kazada ölen kişi konumunda olsa da üçüncü kişi sayılamaz. Davacılar, bu olay sebebiyle doğrudan bedensel bir zarar görmemişlerdir. Davacılar, yansıma yolu ile oluşan zararlarının tazminini istemekte iseler de; zararı doğuran olay işletenin ölümü olduğundan, buna dayalı olarak destek zararlarının tazmininin davalı sigortadan istenmesi mümkün değildir.

O halde, mahkemece yukarıda açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi doğru olmamıştır...), Gereğesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda; mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Hukuk Genel Kurulu'nca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

KARAR : Dava, destekten yoksun kalma tazminatı istemine ilişkindir. Davacılar, murislerinin işleteni olduğu başka bir kişinin kullandığı araçta yolcu olarak bulunmakta iken, meydana gelen trafik kazasında, ölümü nedeniyle desteğinden yoksun kaldıkları iddiasıyla, zorunlu mali sorumluluk sigortacısı şirket aleyhine eldeki davayı açmışlardır.

Davalı sigorta şirketi, zararın sigorta teminatı dışında kaldığını savunmuştur.

Yerel mahkemece, davacıların zarar gören üçüncü kişi konumunda oldukları, davanın işletenin zarar görmesine değil; davacıların zararına dayalı olduğu gereğesiyle, davanın kabulüne karar verilmiştir.

Davalı vekilinin temyizi üzerine, Özel Dairece yukarıda başlık bölümünde yazılı gerekçeyle ve özellikle, davacılar üzerinde doğan zararın, dolaylı ve yansıma yolu ile meydana gelen zarar olduğu; yansıma yoluyla zarar görmüş olan destek tazminatı isteyenlerin, kendisine destek sağlayan kişinin sahip olduğu haktan fazlasına sahip olmalarının mümkün olmadığı, BK.nun 44/1. maddesine göre hiç kimsenin kendi kusurundan yararlanamayacağı, davalı sigortacıdan talepte bulunulmayacağı gereğesiyle, bozulmuş; mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Direnme kararını, davalı vekili temyize getirmiştir.

Bozma ve direnme kararlarının kapsamı itibariyle; davalı şirketin zorunlu mali sorumluluk sigortacısı olduğu araçta, işleten davacılar murisinin yolcu olarak bulunduğu sırada, şoförün tam kusuruyla meydana gelen trafik kazasında öldüğü; eldeki tazminat davasının, ölenin mirasçıları tarafından destekten yoksun kalmaya dayalı olarak açıldığı, davacıların üçüncü kişi konumunda oldukları, işletenin yakınlarının uğradıkları destek zararlarının trafik sigortacısının sorumluluğu kapsamı dışında kaldığına ilişkin Kanunda açık bir düzenleme bulunmadığı, yerel mahkeme ile özel daire arasında uyumsuzluk konusu değildir.

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyumsuzluk; şoförün tam kusuru ile gerçekleşen trafik kazasında, araçta yolcu olarak bulunan işletenin ölmesi üzerine mirasçılarının, davalı zorunlu mali sorumluluk sigortacısından, destekten yoksun kalma tazminatı isteyip isteyemeyecekleri noktasında toplanmaktadır.

Öncelikle uyumsuzluğa ilişkin hukuki kavram ve kurumlar ile ilgili mevzuatın irdelenmesinde yarar vardır:

İşleten ve araç işleticisinin bağlı bulunduğu teşebbüs sahibinin hukuki sorumluluğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu(KTK)'nun 85. maddesinde düzenlenmiştir.

"İşleten Ve Araç İşleticisinin Bağlı Olduğu Teşebbüs Sahibinin Hukuki Sorumluluğu" başlıklı bu maddede:

"Bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, motorlu aracın bir teşebbüsün unvanı veya işletme adı altında veya bu teşebbüs tarafından kesilen biletle işletilmesi halinde, motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi, doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar.

Motorlu araç ölümüne veya yaralanmaya sebebiyet vermiş ise, kazaya karışan aracın başkalarına devir ve temlik veya üzerinde bir hak tesisini önlemek amacıyla olaya el koyan Cumhuriyet Savcılıklarınca, aracın tescilli olduğu tescil kuruluşuna trafik kaydı üzerine şerh düşülmesi için talimat verilir. Kaza anı ile Cumhuriyet Savcılığınca trafik kaydı üzerine şerh düşülmesi arasında geçen süreler içinde kötü niyetle yapılan araç tescilleri hükümsüz sayılır. Şerhin konulduğu tarihten itibaren bir ay içerisinde; şerhin kaldırıldığına veya devamına ilişkin mahkeme kararı ibraz edilmediği takdirde bu şerh hükümsüz sayılır.

İşletilme halinde olmayan bir motorlu aracın sebep olduğu trafik kazasından dolayı işletenin sorumlu tutulabilmesi için, zarar görenin, kazanın oluşumunda işleten veya eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilere ilişkin bir kusurun varlığını veya araçtaki bozukluğun kazaya sebep olduğunu ispat etmesi gerekir.

İşleten ve araç işleticisi teşebbüs sahibi, hakimın takdirine göre kendi aracının katıldığı bir kazadan sonra yapılan yardım çalışmalarından dolayı yardım edenin maruz kaldığı zarardan da sorumlu tutulabilir. Ancak, bu durumda işletici teşebbüs sahibinin sorumlu kılınabilmesi için kazadan kendisinin sorumlu olması veya yardımın doğrudan doğruya kendisine veya araçta bulunanlara yahut kazaya taraf olan üçüncü kişilere yapılması gerekir.

İşleten ve araç işleticisi teşebbüsün sahibi, aracın sürücüsünün veya aracın kullanılmasına katılan yardımcı kişilerin kusurundan kendi kusuru gibi sorumludur," hükmü yer almaktadır,

Bu düzenlemenin hukuki nitelikçe hangi sorumluluğa ilişkin bulunduğu gelince;

Özellikle endüstri devrimiyle birlikte ortaya çıkan teknik buluşlar ve makineleşme zarar tehlikesini arttırmış ve artan bu zarar tehlikesini önlemek için kusura dayanan sorumluluğun her zaman yeterli olmayacağı öngörülerek tehlikeli faaliyette bulunanların sebep oldukları zararları gidermesi kabul edilmiştir (Fikret Eren, a.g.e, s. 449 vd.).

Motorlu araçların işletilme tehlikesine karşı, zarar gören üçüncü şahısları korumak amacıyla getirilmiş olan bu düzenleme ile öngörülen sorumluluğunun bir kusur sorumluluğu olmayıp, sebep sorumluluğu olduğu; böylece araç işletenin sorumluluğunun sebep sorumluluğunun ikinci türü olan tehlike sorumluluğuna ilişkin bulunduğu, öğretide ve yargısal içtihatlarla kabul edilmektedir (Fikret Eren, Borçlar Hukuku, 9. Bası, s. 631 vd.; Ahmet Kılıçoğlu, Borçlar Hukuku, Genişletilmiş 10. Baskı, s. 264 vd).

2918 sayılı Kanununun 86. maddesinde ise, bu Kanununun 85.maddesinde düzenlenen sorumluluktan kurtulma ve sorumluluğu azaltma koşullarına yer verilmiştir.

Bu düzenlemelere göre, araç işleteni veya araç işleteninin bağlı bulunduğu teşebbüs sahibi, kendisinin veya eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilerin kusuru bulunmaksızın ve araçtaki bozukluk kazayı etkilemiş olmaksızın kazanın bir mücbir sebepten veya zarar görenin veya üçüncü kişinin ağır kusurundan ileri geldiğini ispat ederse sorumluluktan kurtulabilecek; sorumluluktan kurtulamayan işleten veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi ise kazanın oluşunda zarar görenin kusurunun bulunduğunu ispat ederse, hakim, durum ve şartlara göre tazminat miktarını indirebilecektir.

Burada kanun koyucu zarar görenin kusuru nispetinde indirim yapılabileceğini öngörmüş ve indirimi zorunlu tutmayarak hakim taktirine bırakmıştır. Uygulama ve öğretide de (S. Ünan, "Ergün A. Çetingil ve Rayegan Kender'e 50. Birlikte Çalışma Yılı Armağanı 2007", s. 1180) bu husus kabul edilmektedir.

Kanun koyucu, açıklanan düzenlemeler yanında 2918 sayılı KTK'nun 91. maddesiyle de; işletenin Aynı Kanununun 85. maddesinin birinci fıkrasına göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere mali sorumluluk sigortası (Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası) yaptırma zorunluluğunu getirmiştir.

Hemen belirtmelidir ki, işletenin sorumluluğu hukuki nitelikçe tehlike sorumluluğuna ilişkin bulunmakla, işletenin hukuki sorumluluğunu üstlenen zorunlu sigortacının 91.maddede düzenlenen sorumluluğu da bu kapsamda değerlendirilmelidir.

Öyle ise, hem işleten hem de sigortacının sorumluluğu, hukuki niteliği itibariyle tehlike sorumluluğuna ilişkin bulunduğundan, uyuşmazlığın bu çerçevede ele alınıp, çözümlenmesi gerekmektedir.

Karayolları Trafik Kanununda zorunlu trafik sigortasına ilişkin olarak, sorumluluğun kapsamı yanında, bu kapsam dışında kalan haller de açıkça düzenlenmiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Dışında Kalan Hususlar" başlıklı 92. maddesinde:

"Aşağıdaki hususlar, zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışındadırlar,

a) İşletenin; bu Kanun uyarınca eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilere karşı yöneltebileceği talepler,

b) İşletenin; eşinin, usul ve furuunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararlar nedeniyle ileri sürebilecekleri talepler,

c) İşletenin; bu Kanun uyarınca sorumlu tutulmadığı şeye gelen zararlara ilişkin talepler,

d) Bu Kanununun 105 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre zorunlu mali sorumluluk sigortasının teminatı altında yapılacak motorlu araç yarışlarındaki veya yarış denemelerindeki kazalardan doğan talepler,

e) Motorlu araçta taşınan eşyanın uğrayacağı zararlar,

f) Manevi tazminata ilişkin talepler."

hükmü ile, zorunlu trafik sigortacısının hangi zararlardan sorumlu olmadığı düzenleme altına alınmış; burada örnekseme yoluna gidilmeyip; tek tek ve tahdidi olarak sorumlu olunmayan haller sıralanmıştır.

Bu noktada üzerinde durulması gereken hususlardan birisi, 2918 sayılı KTK'nun 92/b maddesinde yer alan "İşletenin; eşinin, usul ve furuunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararlar nedeniyle ileri sürebilecekleri taleplerin zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışında olduğuna" ilişkin hükümdür.

Bu hükümle kanun koyucu; tehlike sorumlusu zorunlu mali sorumluluk sigortacısının sorumluluğu kapsamından sadece, tehlike sorumlusu olan işletenin eşinin, usul ve furuunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararları çıkarmıştır.

Şu haliyle, anılan kişilerin mallarına gelen zararlar dışında kalan ölüm ve yaralanmaya ilişkin cismani zararlar ise sigortacının sorumluluğu kapsamında bırakılmış; böylece tehlike

sorumlusunun yakınlarının dahi belirtilen anlamda sigorta kapsamında olduğu benimsenmiştir.

Durum bu olunca, işletenin; eşinin, usul ve fiirunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin ölüm veya yaralanmaları halinde bundan kaynaklanan zararlarının zorunlu sigorta kapsamında olduğu kabul edilmelidir.

Araç sürücüsünün veya yakınlarının talepleri ise 92.madde kapsamında yer almamakla sigortacının sorumluluğu kapsamında kabul edilmiştir.

Nitekim, Hukuk Genel Kurulunun 15.06.2011 gün ve 2011/17-142 E, 2011/411 K sayılı ilamında, mali sorumluluk sigortası ile sigortalı araç sürücüsünün mirasçılarının açtığı destekten yoksun kalma tazminatı davasında da, Kanunun kapsam dışılığı düzenleyen 92. maddesinde, araç şoförünün desteğinden yoksun katanların isteyebileceği tazminatların kapsam dışı olduğuna dair bir düzenlemeye yer verilmediği ve sürücünün desteğinden yoksun kalanların üçüncü kişi olduğu kabul edilerek zorunlu mali sorumluluk sigortacısından tazminat talep edebilecekleri kabul edilmiştir.

Öte yandan, 2918 sayılı Kanunun 92/a maddesinde yer alan "İşletenin; bu Kanun uyarınca eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilere karşı yöneltebileceği taleplerin zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışında olduğuna" ilişkin hükmü üzerinde de durulmalıdır. Vurgulamakta yarar vardır ki, bu hüküm işletenin eyleminden sorumlu olduğu kişilere yönelik kendi zararına dayalı talepleri noktasında önem arz etmektedir. Salt sigorta şirketinin dava edildiği ve üçüncü kişinin zararının söz konusu olduğu durumlarda bu hükmün uygulama alanı bulamayacağı açıktır.

Eldeki davada, işletenin kendisine ait araçta yolcu olarak bulunduğu sırada sürücünün tam kusuruyla ölümü sonucu onun desteğinden yoksun kalınması davanın sebebini teşkil etmekte; işletenin yakınları davalı sigortacıdan zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamında destekten yoksun kalma tazminatı istemektedir.

Hemen burada destekten yoksun kalma tazminatının hukuki niteliği üzerinde de durulmalıdır:

Destekten yoksun kalma tazminatı, 818 sayılı Borçlar Kanunu (BK)'nun 45/11. maddesinde düzenlenmiş olup; "Ölüm neticesi olarak diğer kimseler müteveffanın yardımından mahrum kaldıkları takdirde onların bu zararını da tazmin etmek lazım gelir." şeklinde hükme bağlanmıştır.

Görülmektedir ki, destekten yoksun kalma tazminatının konusu, desteğin yitirilmesi nedeniyle yoksun kalınan zarardır. Buradaki amaç, destekten yoksun kalanların desteğin ölümünden önceki yaşamlarındaki sosyal ve ekonomik durumlarının korunmasıdır. Olaydan sonraki dönemde de, destek olmasa bile, onun zamanındaki gibi aynı şekilde yaşayabilmesi için muhtaç olduğu paranın ödettirilmesidir.

Haksız bir eylem sonucu desteğini yitiren kimse BK'nun 45/11. maddesine dayanarak uğradığı zararın ödetilmesini isteyebilir. Ancak, destekten yoksun kalma tazminatına hükmedilmesi için öncelikle, ölen ile destekten yoksun kalan arasında maddi yönden düzenli ve eylemli bir yardımın varlığı gerekir.

818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 45.maddesinde sözü geçen destek kavramı hukuksal bir ilişkiyi değil, eylemli bir durumu hedef tutar ve ne hısımlığa ne de yasanın nafaka hakkındaki hükümlerine dayanır; sadece eylemli ve düzenli olarak geçimini kısmen veya tamamen sağlayacak şekilde yardım eden ve olayların olağan akışına göre eğer ölüm vuku bulmasaydı, az çok yakın bir gelecekte de bu yardımı sağlayacak olan kimse destek sayılır.

O halde destek sayılabilmek için yardımın eylemli olması ve ölümden sonra da düzenli bir biçimde devam edeceğinin anlaşılması yeterli görülür.

Bununla birlikte destekten yoksun kalan kimse devamlı ve gerçek bir ihtiyaç içerisinde bulunmalıdır. Genel olarak bakım ihtiyacı, sosyal düzeye uygun olan yaşamın devamını sağlamak için gerekli olanaklardan yoksun kalmayı anlatır. Eğer ölenin eylemli olarak baktığı davacı, ölüm yüzünden bu bakımın sağladığı yaşama düzeyinin altına düşmüş olursa, ihtiyaç bulunma koşulu gerçekleşmiş sayılır. Burada önemli olan, destekten yoksun kafan kimsenin ve ailesinin temsil ettiği sosyal ve ekonomik düzeye göre normal karşılanan giderlerdir (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 21.04.1982 gün, 979/4-1528 E., 1982/412 K. sayılı kararı).

Diğer taraftan, Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu'nun 06.03.1978 tarih ve 1/3 sayılı kararının gerekçesinde de:

"Destekten Yoksun Kalma Tazminatının eylemin karşılığı olan bir ceza olmayıp, ölüm sonucu ölenin yardımından yoksun kalan kimsenin muhtaç duruma düşmesini önlemek ve yaşamının desteğin ölümünden önceki düzeyde tutulması amacına yönelik sosyal karakterde kendine özgü bir tazminat olduğu" hususu vurgulanmış; Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 30.11.2005 gün ve 2005/4-648 E. 2005/691 K. sayılı ilamında da aynı esaslar benimsenmiştir.

Önemle vurgulanmalıdır ki, Borçlar Kanunu'nun 45/111. maddesine göre destekten yoksun kalma tazminatı, desteğin mirasçısı olarak geride bıraktığı kişilere değil, desteğinden yoksun kalanlarına aittir. Destekten yoksun kalma tazminatı isteyebilecek kişiler, mirasçılardan başka kişiler de olabileceği hususunda da herhangi bir ihtilaf yoktur. Murisin trafik kazasından kaynaklanan bir sorumluluğu söz konusu olduğunda ve koşulları oluştuğunda mirasçıları bundan sorumlu olduğu halde, aynı olay nedeniyle destekten yoksun kalan ve fakat mirasçı olmayan kişiler bundan sorumlu değildir (HGK.nun 15.06.2011 gün ve 2011/17-142 E. 411 K. sayılı ilamı),

Yeri gelmişken, davacıların açıklanan sıfatı ve hukuki konumları karşısında, davacılar üzerinde doğan zararın niteliği belirlenmelidir:

Davacıların destekten yoksun kalma tazminatı talebine dayanak olarak gösterdikleri zarar; işletenin ölümü sonucunda meydana gelmekle birlikte işleten üzerinde doğan bir zarardan ayrı ve salt onun desteğinden yoksun kalınması olgusuna dayalı, mirasçılık sıfatıyla bağlı olmaksızın uğranılabilen bir zarardır. Böyle bir zararın işletenin kendisinin sahip olacağı hakla bir ilişkisi olmadığı gibi, doğrudan İşletenin zararıyla bağlı ve onunla sınırlı bir zarar da değildir. İşletenin ölümü zararı doğuran olay olmakla birlikte, zarar doğrudan üçüncü kişi durumundaki destekten yoksun kalanlar üzerinde oluşmuştur. Buradaki zarar, mirasçıların salt bu sıfatla devraldıkları murislerinin uğradığı ve ondan intikal eden bir zarar da değildir.

Hal böyle olunca; aracı kullanan şoförün tam kusuruyla meydana gelen kazada, aynı zamanda onun eyleminden sorumluluğu nedeniyle kendisi de tam kusurlu kabul edilen işletenin ölümü nedeniyle talep edilen destek zararının, ölenin değil üçüncü kişi durumundaki destek tazminatı isteklilerinin zararı olduğu kabul edilmelidir.

Burada üzerinde durulması gereken diğer bir husus ta; kazanın meydana gelmesinde tam kusurlu olan araç şoförünün eylemlerinden sorumlu tutulan ve bu nedenle tam kusurlu olduğu kabul edilen işletenin, bu kusurunun, zorunlu trafik sigortacısı aleyhine açılan davanın davacıları olan, üçüncü kişi durumundaki destekten yoksun kalanlara karşı ileri sürülüp sürülemediğidir.

Bilindiği üzere, kural olarak zarar gören, sürücünün trafik kazasının oluşmasında kusurlu bulunması durumunda 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 41.maddesine göre sürücüye, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 85/1 maddesi hükmünce de motorlu araç işletenine karşı dava açabilecektir. Sürücü ile araç işletenin sorumluluğu BK md 51 anlamında dayanışmalıdır.

Kural bu olmakla birlikte, dava açanların sıfatı, davanın hukuksal niteliği ve dayanağı, kusur durumunun davaya etkisinin belirlenmesinde etkilidir.

Eldeki davada da talep, destekten yoksun kalma tazminatı olduğuna göre, bu tazminatın yukarıda açıklanan özellikleri gözetilerek işletenin kusurunun davacıların haklarına ve dolayısıyla da taleplerine etkili olup olmayacağı da davanın bu niteliği gözetilerek çözüme kavuşturulmalıdır.

Destekten yoksun kalma tazminatına dayanak teşkil eden hak, salt miras yoluyla geçen bir hak olsa idi doğrudan işleten üzerinde doğup ondan mirasçılarına intikal edeceğinden, bu yöndeki savunmalar ölenin desteğinden yoksun kalanlara karşı ileri sürülebilecekti. Oysa yukarıda da açıklandığı üzere, destekten yoksun kalma tazminatına konu davacıların zararı, desteklerinin ölümü nedeniyle destekten yoksun kalan sıfatıyla doğrudan kendileri üzerinde doğan zarardır. Bu zarardan doğan hak desteğe ait olmadığına göre, onun kusurunun bu hakka etkili olması da düşünülemez.

Şu hale göre; işleten murisin, ister kendi kusuru ister bir başkasının kusuru ile olsun salt ölmüş olması, destekten yoksun kalanlar üzerinde doğrudan zarar doğurup; bu zarar gerek

Kanun gerek poliçe kapsamıyla teminat dışı bırakılmamış olmakla, davacıların hakkına, desteklerinin kusurunun olması etkili bir unsur olarak kabul edilemez ve destekten yoksunluk zararından kaynaklanan hakkın sigortacıdan talep edilmesi olanaklıdır.

Eldeki davada da; davacıların desteği, işleteni olduğu araçta, sürücünün tam kusuru sonucu meydana gelen trafik kazası sonucu vefat etmiş; davacılar, destekten yoksun kalan sıfatıyla, zorunlu mali sorumluluk sigortacısını hasım göstererek, destekten yoksun kalmaya dayalı tazminat isteminde bulunmuşlardır.

Davacıların üçüncü kişi konumunda oldukları hem mahkeme, hem de özel dairenin kabulünde olduğu gibi, işletenin yakınlarının uğradıkları destek zararlarının trafik sigortacısının sorumluluğu kapsamı dışında kaldığına ilişkin Kanunda ve buna bağlı olarak poliçede açık bir düzenleme bulunmadığı da, uyuşmazlık konusu değildir.

Davacıların uğradıkları zarara bağlı olarak talep ettikleri hak, salt miras yoluyla geçen bir hak olmayıp, bilimsel ve yargısal içtihatlarda kabul edildiği üzere destekten yoksun kalanın şahsında doğrudan doğruya doğan, asli ve bağımsız bir talep hakkıdır.

Bu nedendir ki, Özel Dairenin davacıları üçüncü kişi kabul etmesine karşın, zararlarını ve buna bağlı tazminat haklarını muris üzerinde doğmuş bir hak olarak kabul etmesi ve bu kabul şekline göre vardığı sonuç çoğunlukça kabul görmemiştir.

Sonuç itibarıyla:

Davacıların ölenin salt mirasçısı sıfatıyla değil, destekten yoksun kalan üçüncü kişi sıfatıyla dava açtıkları, ölüm nedeniyle doğrudan davacılar üzerinde doğan destekten yoksunluk zararının oluşumundaki kusurun davacılara yansıtılamayacağı; dolayısıyla tam kusurlu araç şoförünün ve onun eylemlerinden sorumlu olan işletenin kusurunun, işletenin desteğinden yoksun kalan davacıları etkilemeyeceği; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları'na göre, aracın zorunlu mali sorumluluk sigortacısı davalı sigorta şirketi, işletenin üçüncü kişilere verdiği zararları teminat altına aldığına ve olayda işleten tam kusurlu, destekten yoksun kalan davacılar da zarar gören üçüncü kişi konumunda bulunduğuna göre, davalı sigorta şirketinin zararın tamamından sorumlu olduğu ve davacıların davalı sigorta şirketinden destekten yoksun kalma tazminatı isteyebilecekleri, oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Şu hale göre, yerel mahkemece, davacıların, desteklerinin işleteni olduğu araçta, sürücünün tam kusuru sonucu meydana gelen trafik kazası sonucu, vefat etmiş olması nedeniyle, destekten yoksun kalan üçüncü kişi sıfatıyla, zorunlu mali sorumluluk sigortacısını hasım göstererek dava açabileceğinin kabulü ile işin esasının incelenmiş olması, yukarıda açıklanan değişik gerekçelerle, sonucu itibarıyla doğru olup; bu kararda direnilmesi uygundur. Ne var ki, Özel Dairece tazminat miktarına yönelik diğer temyiz itirazları incelenmemiştir.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle, DİRENME UYGUN OLUP; davalı vekilinin tazminat miktarına yönelik diğer temyiz itirazlarının incelenmesi için dosyanın 17. HUKUK DAİRESİNE GÖNDERİLMESİNE, 22.02.2012 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU
T. 15.6.2011, E. 2011/17-142 K. 2011/411

DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI
ÖLEN SÜRÜCÜNÜN DESTEĞİNDEN YOKSUN KALANLAR
ÜÇÜNCÜ KİŞİ SIFATIYLA TRAFİK SİGORTASINDAN
TAZMİNAT İSTEYEBELECEKLERİ

ÖZET : Dava, davalı şirkete zorunlu mali sorumluluk sigortası ile sigortalanan aracın sürücüsü olan davacıların desteklerinin ölümü nedeniyle destekten yoksun kalma tazminatına ilişkindir. Uyuşmazlık, Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası ile sigortalı aracın sürücüsü olan davacıların desteğinin 6/8 oranında asli kusurlu olduğu trafik kazası neticesinde ölümü olayında, kullandığı araç sigortacısından destek tazminatı isteyip isteyemeyeceği noktasında toplanmaktadır. Desteğin ölümü ile sonuçlanan trafik kazasında destek 6/8 oranında kusurludur. Üçüncü kişi sıfatıyla eldeki davayı açan davacı tarafın, gerçekleşen trafik kazasında kısmi kusurlu olan desteklerinin sürücüsü olduğu aracın zorunlu mali sorumluluk sigortacısından destek tazminatı isteyebilecekleri kabul edilmelidir.

DAVA : Taraflar arasındaki Tazminat davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Ankara 3.Asliye Ticaret Mahkemesince davanın kabulüne dair verilen 09.04.2009 gün ve 2008/109 E.,-2009/144 K. Sayılı kararın incelenmesi davalı şirket vekili tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 17.Hukuk Dairesi 22.12.2009 gün, 2009/6687 E.- 8729 K. sayılı ilamı ile;

(... Davacılar vekili, davacıların murisi N. Ö.'nün davalı şirkete zorunlu mali sorumluluk sigorta poliçesi ile sigortalı aracın sürücüsü olduğunu, meydana gelen trafik kazasında öldüğünü, davacıların desteklerini kaybettiklerini belirterek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere 6.500,00 TL. Tazminatın 11.2.2008 tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile davalıdan tahsilini talep etmiş, 19.6.2008 tarihli dilekçesi ile talebini tüm davacılar için toplam 80.000,00 TL. olarak ıslah etmiştir.

Davalı vekili, müvekkili şirketin davacıların murisinin sürücüsü olduğu aracın Zorunlu mali sorumluluk sigorta şirketi olduğunu ve işletenin üçüncü şahıslara verdiği zararı üstlendiğini, davacıların sürücünün kusurundan yararlanamayacağını, davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece toplanan deliller ve benimsenen bilirkişi raporuna göre,davacı M. için 31.078,80 TL. B. için 4.393,88 TL. B. için 7.928,68 TL. N. için 2.348,18 TL. H. için 2.538,36 TL. olmak üzere toplam 48.287,90 TL. İçin kısmen kabulüne, 11.02.2008 tarihinden itibaren avans faiz uygulanmasına karar verilmiş, hüküm davalı Sigorta şirketi vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Dava, destekten yoksun kalma tazminatı istemine ilişkindir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 91/1. Maddesinde, "işletenlerin, bu kanunun 85/1 maddesine göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere mali sorumluluk sigortası yaptırımları zorunludur", aynı yasanın 85/1. maddesinde, "bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, araç işletenin bu zarardan sorumlu olacağı", aynı yasanın 85/son maddesinde ise, "işleten ve araç işleticisi teşebbüsün sahibi, aracın sürücüsünün veya aracın kullanılmasına katılan yardımcı kişilerin kusurdan kendi kusuru gibi sorumludur." hükümlerine yer verilmiş, Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarının A-1 maddesinde de, "sigortacı bu poliçede tanımlanan motorlu aracın işletmesi sırasında bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına veya bir şeyin zarara uğramasına sebebiyet vermesinden dolayı 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na göre işletene düşen hukuki sorumluluğu, zorunlu sigorta limitlerine kadar temin eder" şeklinde ifade edilmiş, 86. maddesinde ise, işleten veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi kendisinin veya eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilerin kusuru bulunmaksızın ve araçtaki bir bozukluk kazayı etkilememiş olmaksızın kazanın bir mücbir sebepten veya zarar görenin veya bir

üçüncü kişinin ağır kusurundan ileri geldiğini ispat ederse sorumluluktan kurtulur hükmü ile işletenin ve dolayısıyla onun sorumluluğunu üstlenen zorunlu mali sorumluluk sigortacısının sorumluluktan kurtulma halleri düzenlenmiştir.

BK.nun 44.maddesi hükmüne göre ise, zarar gören taraf zararın doğmasına veya zararın artmasına sebep olmuş ise, hakim zarar ve ziyan miktarını tenkis yahut zarar ve ziyan hükmünden sarfınazar edebilecektir.

Diğer yandan, aynı kanunun 92. md.de Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının kapsamı dışında kalan hususlar sıralanmış olup, 92/a maddesinde, işletenin eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilere karşı yöneltilebileceği talepler, 92/b maddesinde, ise işletenin eşinin usul ve fününun kendisini evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararlar nedeniyle ileri sürebilecekleri taleplerinin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası kapsamı dışında kaldığı belirtilmiştir. Keza bu maddeye paralel olarak Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarının A-3 maddesinde, teminat kapsamı dışında kalan hususlar düzenlenmiştir. Talep edilen destek zararı, ölenin değil 3.kişilerin üzerinde doğan dolaylı ve yansıma yolu ile meydana gelen zarardır. Yukarıda açıklanan yasal düzenlemelerde işletenin yakınlarının uğradıkları destek zararlarının trafik sigortacısının sorumluluğu kapsamı dışında kaldığı açıkça düzenlenmemiş olmakla birlikte yansıma yoluyla zarar görmüş olan destek tazminatı isteyenlerin kendisine destek sağlayan kişinin sahip olduğu haktan fazlasına sahip olmaları mümkün değildir.

BK.nun 44/I maddesi uyarınca, hiç kimse kendi kusurundan yararlanamaz ilkesine dayanmaktadır. Zararın artmasına veya doğmasına sebep olan kişi sonuçlarına katlanmalıdır. Borçlar Yasası 51/2 maddesi hükmüne göre de, öncelikle haksız fiil sorumlusuna zararın tümü yüklenmiş bulunmaktadır. Diğer bir deyişle, nasilki desteğin ölümü sebebiyle meydana gelen zararın yansıma yoluyla destek görenleri de etkilediği kabul ediliyorsa desteğin kusurlu davranışları da aynı şekilde destek görenlere yansır.

Hal böyle olunca; borçlar Yasası 44. Madde hükümlerine göre, işletenin destek sağlayan kişiye karşı ileri sürebileceği defileri, destekten yoksun kalanlara karşı da ileri sürebilecek olmasına göre işleten dolayısı ile sigorta zararın oluşumunda sürücünün de birlikte kusurlu olduğunu ileri sürebilecektir.

Somut olayda; davacıların miras bırakanları sürücü meydana gelen trafik kazasında %75, kazaya karşın dava dışı diğer araç sürücüsü ise, % 25 kusurlu olup, destek tazminatı istemi miras bırakının idaresinde bulunan aracın trafik sigortacısına karşı yöneltilmiştir. Halbuki dava, dava dışı araç sürücüsünün, işletenin ve sigortacısının sorumlu olması gerektiği halde, davalı sigorta şirketi destek tazminatı ile sorumlu tutulmuş olması, yukarıda açıklanan yasal düzenlemeler ve ilkeler karşısında, olayda işletene atfedilecek işletme kusuru yoksa, işletene dolayısıyla onun sorumluluğunu üstlenen sigortanın da sorumluluğundan söz edilemeyeceğine göre, davanın reddine karar vermek gerekirken, sigortanın tazminatla sorumlu tutulması isabetli değildir...),

Gereğesi ile bozularak, dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda; mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Hukuk Genel Kurulu`nca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve direnme kararının verildiği tarih itibariyle H.U.M.K.2494 sayılı Yasa ile değişik 438/II.fıkrası hükmü gereğince duruşma isteğinin reddine karar verilip dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüşüldü:

KARAR : Dava, davalı şirkete zorunlu mali sorumluluk sigortası ile sigortalanan aracın sürücüsü olan davacıların desteklerinin ölümü nedeniyle destekten yoksun kalma tazminatına ilişkindir.

Mahkemece, davanın kabulüne karar verilmiş; davalı şirketin temyizi üzerine Özel Dairece yukarıya metni aynen alınan gerekçe ile hüküm bozulmuşsa da, mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık, Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası ile sigortalı aracın sürücüsü olan davacıların desteğinin 6/8 oranında asli kusurlu olduğu trafik kazası neticesinde ölümü olayında,kullandığı araç sigortacısından destek tazminatı isteyip isteyemeyeceği noktasında toplanmaktadır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu nun (KTK) 85. maddesi işleyen ve araç işleticisinin bağlı bulunduğu teşebbüs sahibinin hukuki sorumluluğunu düzenlemiştir. Motorlu araçların işletilme tehlikesine karşı zarar gören üçüncü şahısları korumak amacıyla getirilmiş bulunan bu düzenleme ile öngörülen sorumluluğunun bir kusur sorumluluğu olmayıp, sebep sorumluluğu olduğu ve araç işletenin sorumluluğunun sebep sorumluluğunun ikinci türü olan tehlike sorumluluğu olduğu hususu bilimsel ve yargısal içtihatlarla kabul edilmektedir. (Bkz.Prof.Dr.Fikret Eren, Borçlar Hukuku, 9.Bası, syf.631 vd. Prof.A.Kılıçoğlu, Borçlar Hukuku Genişletilmiş 10.Baskı, syf.264 vd).

Değindiği üzere Yasa'nın 85. maddesinde işletenin nelerden sorumlu olduğu öngörülmüş, 86. maddede ise sorumluluktan kurtulma ve sorumluluğu azaltma koşulları düzenlenmiştir. Söz konusu düzenlemeye göre araç işleteni veya araç işletenin bağlı bulunduğu teşebbüs sahibi, kendisinin veya eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilerin kusuru bulunmaksızın ve araçtaki bozukluk kazayı etkilemiş olmaksızın kazanın bir mücbir sebepten veya zarar görenin veya üçüncü kişinin ağır kusurundan ileri geldiğini ispat ederse sorumluluktan kurtulabilecek, sorumluluktan kurtulamayan işleten veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi ise kazanın oluşunda zarar görenin kusurunun bulunduğunu ispat ederse, hakim, durum ve şartlara göre tazminat miktarını indirebilecektir.

Madde metninden de açıkça anlaşılacağı üzere yasa koyucu zarar görenin kusuru nispetinde indirim yapılabileceğini öngörmüş ve indirimi zorunlu tutmayarak hakim taktirine bırakmıştır. Nitekim doktrinde de bu husus kabul edilmektedir. (Bkz. Prof.Dr. Ergün A. Çetingil ve Prof. Dr. Rayegan Kender e 50. Birlikte Çalışma Yılı Armağanı, Prof.Dr.S.Ünan. syf.1180).

2918 sayılı KTK'nun 91. maddesiyle de işletenin 85. maddenin birinci fıkrasına göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere mali sorumluluk sigortası yaptırma zorunluluğu getirilmiş, aynı Yasa'nın 92. maddesinde ise zorunlu trafik sigortacısının hangi zararlardan sorumlu olmadığı örnekse yoluyla değil, tek tek ve tahdidi olarak sayılmış bulunmaktadır.

Üzerinde durulması gereken bir husus da sebep sorumluluğunun öngörülme nedenleridir. Özellikle endüstri devrimiyle birlikte ortaya çıkan teknik buluşlar ve makineleşme zarar tehlikesini arttırmış ve artan bu zarar tehlikesini önlemek için kusura dayanan sorumluluğun her zaman yeterli olmayacağı öngörülerek tehlikeli faaliyette bulunanların sebep oldukları zararları gidermesi kabul edilmiştir (Bkz.Prof.Dr.Fikret Eren, a.g.e, syf.449 vd.).

Yukarıda da belirtildiği üzere işletenin ve dolayısıyla işletenin hukuki sorumluluğunu üstlenen zorunlu sigortacının sorumluluğu da bu kapsamda bir sorumluluk türünü oluşturan tehlike sorumluluğu olduğundan uyumsuzlukların buna göre değerlendirilmesi gerekeceği tabiidir. Bu noktada üzerinde durulması gereken en önemli hususlardan birisi de KTK nun 92. maddesinin (b) fıkrası hükmüdür. Söz konusu hükümle yasa koyucu bir tehlike sorumlusu olan işletenin eşinin, usul ve fiurunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararların zorunlu sigortacıdan istenemeyeceği ve dolayısıyla işletenin anılan yakınlarının ölüm ve yaralanmaları halinde bundan kaynaklanan zararlarının zorunlu sigorta kapsamında olduğunu kabul etmekte ve bir tehlike sorumlusunun yakınlarının dahi belirtilen anlamda sigorta kapsamında olduğunu benimsemektedir.

Hem bu olgu ve hem de Yasa'nın kapsam dışılığını düzenleyen 92. maddesinde araç şoförünün desteğinden yoksun kalanların isteyebileceği tazminatların kapsam dışı olduğuna dair bir düzenlemeye yer verilmediğinden, sürücünün desteğinden yoksun kalanların üçüncü kişi olduğunun kabulü gerekir ki, zaten bu hususta yerel mahkeme ile özel daire arasında bir görüş ayrılığı da söz konusu değildir. Doktrinde de sürücünün desteğinden yoksun kalanların üçüncü kişi olduğu kabul edilmektedir. (Bkz. Dr. Ergün A. Çetingil ve Prof. Dr. Rayegan Kender'e 50. Birlikte Çalışma Yılı Armağanı-2007, syf. 1172 vd. - Dr. S. Arkan, Sigorta Hukuk Dergisi C. 1, Sayı 3-4, S. 260)

Bu halde üzerinde durulması gereken en önemli husus, araç şoförünün kazanın meydana gelmesinde tam veya kısmi kusurlu olmasının, üçüncü kişi durumunda bulunan desteğinden yoksun kalanlara karşı ileri sürülüp sürülemezdir.

Bilindiği üzere sürücünün trafik kazasının oluşmasında kusurlu bulunması durumunda zarar görenin BK md.41`e göre sürücüye,KTK md.85/1 hükmünce de motorlu araç işletenine karşı dava açabilecektir.Sürücü ile araç işletenin sorumluluğu BK md 51 anlamında dayanışmalıdır. Konuyu aydınlatmak açısından öncelikle destekten yoksun kalma tazminatının hukuki niteliğinin ne olduğu hususu üzerinde durulmalıdır. Zira bu hak miras yoluyla geçen bir hak ise doğal olarak bu yöndeki savunmalar ölenin desteğinden yoksun kalanlara karşı ileri sürülebilecektir.

Ancak bu hak miras yoluyla geçen bir hak olmayıp, bilimsel ve yargısal içtihatlarla kabul edildiği üzere destekten yoksun kalanın şahsında doğrudan doğruya doğan, asli ve bağımsız bir talep hakkı ise ne olacaktır?

Bu husus Hukuk Genel Kurulu görüşmeleri sırasında tartışılmış ve sonuç olarak davacıların ölenin mirasçısı olarak değil, destekten yoksun kalan üçüncü kişi sıfatıyla dava açtığı hususunda görüş birliğine varılmıştır.

Konuyu açmak gerekirse; bilindiği gibi Borçlar Kanunu'nun 45/III. maddesine göre destekten yoksun kalma tazminatı desteğin mirasçısı olarak geride bıraktığı kişilere değil, desteğinden yoksun kalanlarına aittir. Destekten yoksun kalma tazminatı isteyebilecek kişiler, mirasçılardan başka kişiler de olabileceği hususunda da herhangi bir ihtilaf yoktur. Murisin trafik kazasından kaynaklanan bir sorumluluğu söz konusu olduğunda ve koşulları oluştuğunda mirasçıları bundan sorumlu olduğu halde, aynı olay nedeniyle destekten yoksun kalan ve fakat mirasçı olmayan kişiler bundan sorumlu değildir. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 86. maddesinin 2. fıkrası trafik kazasında zarar görenin kusuru varsa hakimin tazminat miktarını indirebileceğini öngörmekte ve bunu da hakimin taktirine bırakmaktadır.Olayda zarar görenin kusuru olması halinde bunun indirim nedeni yapılmasını zorunlu tutmayıp, hakimin taktirine bırakan ve anılan hususun başkalarına karşı da ileri sürülebileceği hususunda herhangi bir düzenlemeye yer vermeyen yasa koyucunun burada bir unutkanlığının olduğunu ileri sürmek mümkün değildir. Bu yönde bir hükme yer verilmemesinin sebebi işletenin sorumluluğunun tehlike sorumluluğu olarak kabul edilmesinde yatmaktadır.

Burada güdülen amaç, araçların yarattığı tehlikeden kusura bakılmaksızın toplumun fertlerini korumaktır. Bizzat kusurlu davranışta bulunarak (ağır kusurlu olmamak kaydıyla) kazaya neden olan araç sürücüsünün cismani zarara uğraması halinde dahi kusura göre indirimi hakimin taktirine bırakan, KTK'nun 92. maddesinin (b) bendi ile tehlike sorumlusu olan işletenin belirtilen yakınlarının cismani zararlarını zorunlu sigorta kapsamına alan yasa koyucu kusur sorumlusu bulunan araç sürücüsünün desteğinden yoksun kalanları da koruma amacıyla bu düzenlemeleri yapmış ve endüstri devriminin ve makineleşmenin tehlikesinden toplumun fertlerini bu yolla koruma altına almıştır.

Bu genel açıklamalardan sonra somut olaya dönüldüğünde; desteğin ölümü ile sonuçlanan trafik kazasında destek 6/8 oranında kusurlu olup, ağır kusuru söz konusu değildir. Kazaya karışan diğer aracın şoförü ise olayda 2/8 oranında kusurludur. Hukuk Genel Kurulunca sonuç olarak üçüncü kişi sıfatıyla eldeki davayı açan davacı tarafın, gerçekleşen trafik kazasında kısmi kusurlu olan desteklerinin sürücüsü olduğu aracın zorunlu mali sorumluluk sigortacısından destek tazminatı isteyebilecekleri çoğunlukla kabul edilmiştir.

Açıklanan gerekçelerle yerel mahkemenin bu yöne ilişkin direnme kararı yerindedir.

Ne var ki, Özel Dairece tazminat miktarına yönelik diğer temyiz itirazları incelenmemiştir.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle yerel mahkemenin direnme kararı yerinde olup,tazminat miktarına yönelik diğer temyiz itirazlarının incelenmesi için dosyanın 17. Hukuk Dairesine (GÖNDERİLMESİNE), 15.06.2011 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU
T. 27.06.2012 E.2012/17-215 K.2012/413

DESTEĞİN SÜRÜCÜ OLARAK KUSURLU OLUŞU
ZORUNLU SORUMLULUK SİGORTACISI
TAZMİNAT İSTENEBİLECEĞİ

ÖZET: Davacıların, desteklerinin sürücü olduğu araçta kusuru sonucu meydana gelen trafik kazası sonucu vefat etmiş olması nedeniyle, destekten yoksun kalanların, üçüncü kişi sıfatıyla, zorunlu mali sorumluluk sigortacısını hasım göstererek dava açabileceklerinin kabulü sonucu itibarıyla doğru olup, açıklanan gerekçelerle yerel mahkemenin bu yöne ilişkin direnme kararı yerindedir.

(2918/m.85,86,91,92)(BK/m.41,44,45,51)(1086/m.440)(YHGK.15.06.2011, E.2011/17-142 K.2011/411) (YHGK.20.04.2011, E.2011/17-34 K.2011/216) (YHGK. 21.04.1982, E.1979/4-1528 K.1982/412 K.) (YİBGK.06.03.1978, E.1978/1 K.1978/3)

DAVA: Taraflar arasındaki davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Kadınhanı Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen davanın kısmen kabulüne dair 07.04.2008 gün ve 2004/187 E., 2008/44 K. sayılı kararın incelenmesi davacılar ve davalı A... Sigorta A.Ş. vekilleri tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay Onyedinci Hukuk Dairesi'nin 24.09.2012 gün ve 2008/5356 E. 2009/8913 sayılı ilamı ile,

(...Davacılar vekili dava dilekçesinde, davalı sigorta şirketine ZMSS poliçesi bulunan araç ile seyreden müvekkillerinin murisinin diğer davalıların işleteni ve sürücüsü olduğu araçlarla çarpışması sonucu öldüğünü, müvekkillerinin murisin desteğinden yoksun kaldığını ve manevi yönden üzüntü duyduklarını belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere şimdilik 6.000 TL maddi tazminatın davalı sigorta şirketi poliçe limiti ile sorumlu olmak üzere olay tarihinden işleyecek yasal faizi ile tüm davalılardan, davacı eş için 2.000 TL, çocuklar için 1.000'er TL'den toplam 5.000 TL manevi tazminatın olay tarihinden işleyecek yasal faizi ile davalı A... Sigorta A.Ş. dışındaki davalılardan tahsilini talep etmiş; 25.10.2005 tarihli oturumda davalı Ali hakkındaki davasından vazgeçtiğini beyan etmiş, 06.06.2007 tarihli ıslah dilekçesi ile maddi tazminat talebini 15.749 TL daha artırarak toplam 21.749 TL'nin davalılardan tahsilini istemiştir.

Davalı A... Sigorta A.Ş. vekili, trafik sigortasının 3. kişinin zararını karşıladığını, davacıların murisinin 3. kişi olmayıp, bizzat müvekkil şirkete trafik sigortalı aracın sürücüsü olduğunu, kimsenin kendi kusuruna dayanarak tazminat talep edemeyeceğini belirterek,davanın reddini savunmuştur.

Davalı A., traktörü olaydan önce sattığını, işleteni olmadığını, kusuru, hasarı kabul etmediğini belirterek, davanın reddini savunmuştur.

Davalılar S. A., M. ve A. vekilleri, müvekkili A.'a ait sürücüsü M. olan aracın kazaya karışmadığını, kusuru, hasarı kabul etmediğini belirterek, davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, davacı Y.'in maddi tazminat davasının kabulü ile 21.749 YTL destekten yoksun kalma tazminatının davalı A... Sigorta A.Ş. yönünden poliçe limiti ile sınırlı olmak üzere 6.000 YTL'lik kısmı için dava tarihinden, 15.749 YTL'lik kısmı için ıslah tarihinden davalı S.A. yönünden olay tarihinden işleyecek yasal faizi ile bu davalılardan tahsiline, davacı Y.'in çocukları R., M. R. ve M. H.'ya velayeten açtığı maddi tazminat talebinin feragat nedeniyle reddine, davacıların manevi tazminat talebinin kabulü ile 5.000 YTL manevi tazminatın olay tarihinden işleyecek yasal faizi ile davalı S.A.'den tahsiline, davalı A. hakkındaki davanın feragat nedeniyle reddine, davalı A. ve M. hakkındaki davanın esastan reddine karar verilmiş; hüküm, davacılar vekili ile davalı A... Sigorta A.Ş. vekili tarafından temyiz edilmiştir.

KARAR:1- Dosya içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davacılar vekilinin tüm, davalı sigorta şirketi vekilinin aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan sair temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.

2-Davalı sigorta şirketi vekilinin diğer temyiz itirazlarına gelince; Dava destekten yoksun kalma tazminatı istemine ilişkindir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 91/1. maddesinde, , aynı Yasa'nın 85/1. maddesinde, , aynı Yasa'nın 85/son maddesinde ise, hükümlerine yer verilmiş, Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarının AT maddesinde de, şeklinde ifade edilmiş, 86. maddesinde ise, işleten veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi kendisinin veya eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilerin kusuru bulunmaksızın ve araçtaki bir bozukluk kazayı etkilememiş olmaksızın kazanın bir mücbir sebepten veya zarar görenin veya bir üçüncü kişinin ağır kusurundan ileri geldiğini ispat ederse sorumluluktan kurtulur hükmü ile işletenin ve dolayısıyla onun sorumluluğunu üstlenen zorunlu mali sorumluluk sigortacısının sorumluluktan kurtulma halleri düzenlenmiştir.

BK'nın 44. maddesi hükmüne göre ise, zarar gören taraf zararın doğmasına veya zararın artmasına sebep olmuş ise hakim zarar ve ziyan miktarını tenkis yahut zarar ve ziyan hümünden sarfınazar edebilecektir.

Diğer yandan aynı Kanun'un 92. maddesinde Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının kapsamı dışında kalan hususlar sıralanmış olup, 92/a maddesinde ç işletenin bağlı bulunduğu teşebbüs sahibi, kendisinin veya eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilerin kusuru bulunmaksızın ve araçtaki bozukluk kazayı etkilemiş olmaksızın kazanın bir mücbir sebepten veya zarar görenin veya üçüncü kişinin ağır kusurundan ileri geldiğini ispat ederse sorumluluktan kurtulabilecek; sorumluluktan kurtulamayan işleten veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi ise kazanın oluşunda zarar görenin kusurunun bulunduğunu ispat ederse, hakim, dudum ve şartlara göre tazminat miktarını indirebilecektir.

Burada kanun koyucu zarar görenin kusuru nispetinde indirim yapılabileceğini öngörmüş' ve indirimi zorunlu tutmayarak hakimın takdirine bırakmıştır. Uygulama ve öğretide da bu husus kabul edilmektedir. (S.Ünan,s.1180)

Kanun koyucu, açıklanan düzenlemeler yanında 2918 sayılı KTK'nın 91. maddesiyle de; işletenin aynı Kanun'un 85. maddesinin birinci fıkrasına göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere mali sorumluluk sigortası (Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası yaptırma zorunluluğunu getirmiştir.

Hemen belirtmelidir ki, işletenin sorumluluğu hukuki nitelikçe tehlike sorumluluğuna ilişkin bulunmakla, işletenin hukuki sorumluluğunu üstlenen zorunlu sigortacının 91.maddede düzenlenen sorumluluğu da bu kapsamda değerlendirilmelidir. Öyle ise, hem işleten hem de sigortacının sorumluluğu, hukuki niteliği itibarıyla tehlike sorumluluğuna ilişkin bulunduğundan, uyuşmazlığın bu çerçevede ele alınıp, çözümlenmesi gerekmektedir.

Bu noktada üzerinde durulması gereken hususlardan birisi, 2918 sayılı KTK'nın 92/b maddesinde yer alan ilişkin hükümdür. Bu hükümle kanun koyucu; tehlike sorumlusu zorunlu mali sorumluluk sigortacısının sorumluluğu kapsamında sadece, tehlike sorumlusu olan işletenin eşinin, usul ve furuunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararları çıkarmıştır.

Şu haliyle, anılan kişilerin mallarına gelen zararlar dışında kalan ölüm ve yaralanmaya ilişkin cismani zararlar ise sigortacının sorumluluğu kapsamında bırakılmış; böylece tehlike sorumlusunun yakınlarının dahi belirtilen anlamda sigorta kapsamında olduğu benimsenmiştir.

Hem bu olgu ve hem de Yasa'nın kapsam dışılığını düzenleyen 92. maddesinde araç soforünün desteğinden yoksun kalanların isteyebileceği tazminatların kapsam dışı olduğuna dair bir düzenlemeye yer verilmediğinden, sürücünün desteğinden yoksun kalanların üçüncü kişi olduğunun kabulü gerekir ki, zaten bu hususta yerel mahkeme ile Özel Daire arasında bir görüş ayrılığı da söz konusu değildir. Doktrinde de sürücünün desteğinden yoksun kalanların üçüncü kişi olduğu kabul edilmektedir (Bkz. Dr. Ergün A. Çetingil ve Prof. Dr. Rayegan Kender'e 50. Birlikte Çalışma Yılı Armağanı-2007, s. 1172 vd.; Dr. S. Arkan, Sigorta Hukuku Dergisi,C.1,Sayı:3-4,s.160)

Durum bu olunca, işletenin; eşinin, usul ve fûruunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin ölüm veya yaralanmaları halinde bundan kaynaklanan zararlarının zorunlu sigorta kapsamında olduğu kabul edilmelidir.

Nitekim, Hukuk Genel Kurulu'nun 15.06.2011 gün ve 2011/17-142 E., 2011/411 K. sayılı ve 20.04.2011 gün ve 2011/17-34-216 E., K. sayılı ilamlarında, mali sorumluluk sigortası ile sigortalı araç sürücüsünün veya işletenin mirasçılarının açtığı destekten yoksun kalma tazminatı davasında, Kanunun kapsam dışılığı düzenleyen 92. maddesinde, araç şoförünün desteğinden yoksun kalanların bedensel zararlara ilişkin isteyebilecekleri tazminatların kapsam dışı olduğuna dair bir düzenlemeye yer verilmediği ve sürücünün desteğinden yoksun kalanların üçüncü kişi olduğu kabul edilerek zorunlu mali sorumluluk sigortacısından tazminat talep edebilecekleri kabul edilmiştir.

Öte yandan, 2918 sayılı KTK'nın 92/a maddesinde yer alan ilişkin hükmü üzerinde de durulmalıdır.

Vurgulamakta yarar vardır ki, bu hüküm işletenin eyleminden sorumlu olduğu kişilere yönelik kendi zararına dayalı talepleri noktasında önem arz etmektedir. Salt sigorta şirketinin dava edildiği ve üçüncü kişinin zararının söz konusu olduğu durumlarda bu hükmün uygulama alanı bulamayacağı açıktır.

Eldeki davada, sürücünün başkasına ait araçla kusuruyla karıştığı kazada ölümü sonucu onun desteğinden yoksun kalınması davanın sebebini teşkil etmekte; sürücünün yakınları davalı sigortacıdan zorunlu mali sorumluluk kapsamında destekten yoksun kalma tazminatı istemektedir.

Hemen burada destekten yoksun kalma tazminatının hukuki niteliği üzerinde de durulmalıdır: Destekten yoksun kalma tazminatı, 818 sayılı Borçlar Kanunu (BK)'nın 45/11. maddesinde düzenlenmiş olup, şeklinde hükme bağlanmıştır.

Görülmektedir ki, destekten yoksun kalma tazminatının konusu, desteğin yitirilmesi nedeniyle yoksun kalınan zarardır. Buradaki amaç, destekten yoksun kalanların desteğin ölümünden önceki yaşamlarındaki sosyal ve ekonomik durumlarının korunmasıdır. Olaydan sonraki dönemde de, destek olmasa bile, onun zamanındaki gibi aynı şekilde yaşayabilmesi için muhtaç olduğu paranın ödettirilmesidir.

Haksız bir eylem sonucu desteğini yitiren kimse BK'nın 45/11. maddesine dayanarak uğradığı zararın ödetilmesini isteyebilir. Ancak, destekten yoksun kalma tazminatına hükmedilmesi için öncelikle, ölen ile destekten yoksun kalan arasında maddi yönden düzenli ve eylemli bir yardımın varlığı gerekir.

BK'nın 45. maddesinde sözü geçen destek kavramı hukuksal bir ilişkiyi değil, eylemli bir durumu hedef tutar ve ne hısımlığa ne de yasanın nafaka hakkındaki hükümlerine dayanır; sadece eylemli ve düzenli olarak geçimini kısmen veya tamamen sağlayacak şekilde yardım eden ve olayların olağan akışına göre eğer ölüm vuku bulmasaydı, az çok yakın bir gelecekte de bu yardımı sağlayacak olan kimse destek sayılır. O halde destek sayılabilmek için yardımın eylemli olması ve ölümden sonra da düzenli bir biçimde devam edeceğinin anlaşılması yeterli görülür.

Bununla birlikte destekten yoksun kalan kimse devamlı ve gerçek bir ihtiyaç içerisinde bulunmalıdır. Genel olarak bakım ihtiyacı, sosyal düzeye uygun olan yaşamın devamını sağlamak için gerekli olanaklardan yoksun kalmayı anlatır. Eğer ölenin eylemli olarak baktığı davacı, ölüm yüzünden bu bakımın sağladığı yaşama düzeyinin altına düşmüş olursa, ihtiyaç bulunma koşulu gerçekleşmiş sayılır. Burada önemli olan, destekten yoksun kalan kimsenin ve ailesinin temsil ettiği sosyal ve ekonomik düzeye göre normal karşılanan giderlerdir (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 21.04.1982 gün, 979/4-1528 E., 1982/412 K. sayılı kararı).

Diğer taraftan, Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu'nun 06.03.1978 tarih ve 1/3 sayılı kararının gerekçesinde de:

"Destekten Yoksun Kalma Tazminatının eylemin karşılığı olan bir ceza olmayıp, ölüm sonucu ölenin yardımından yoksun kalan kimsenin muhtaç duruma düşmesini önlemek ve yaşamının desteğin ölümünden önceki düzeyde tutulması amacıyla yönelik sosyal karakterde kendine özgü bir tazminat olduğu" hususu vurgulanmış; Yargıtay Hukuk Genel

Kurulu'nun 30.11.2005 gün ve 2005/4-648 E. 2005/691 K. sayılı ilamında da aynı esaslar benimsenmiştir.

Önemle vurgulanmalıdır ki, BK'nın 45/111. maddesine göre destekten yoksun kalma tazminatı, desteğin mirasçısı olarak geride bıraktığı kişilere değil, desteğinden yoksun kalanlarına aittir. Destekten yoksun kalma tazminatı isteyebilecek kişiler, mirasçılardan başka kişiler de olabileceği hususunda da herhangi bir ihtilaf yoktur. Murisin trafik kazasından kaynaklanan bir sorumluluğu söz konusu olduğunda ve koşulları oluştuğunda mirasçıları bundan sorumlu olduğu halde, aynı olay nedeniyle destekten yoksun kalan ve fakat mirasçı olmayan kişiler bundan sorumlu değildir (HGK'nın 15.06.2011 gün ve 2011/17-142-411 E.K. ve 20.04.2011 gün ve 2011/17-34-216 E.,K. sayılı ilamları).

Yeri gelmişken, davacıların açıklanan sıfatı ve hukuki konumları karşısında, davacılar üzerinde doğan zararın niteliği belirlenmelidir.

Davacıların destekten yoksun kalma tazminatı talebine dayanak olarak gösterdikleri zarar; sürücünün ölümü sonucunda meydana gelmekle birlikte sürücü üzerinde doğan bir zarardan ayrı ve salt onun desteğinden yoksun kalınması olgusuna dayalı, mirasçılık sıfatıyla bağlı olmaksızın uğranılabilen bir zarardır. Böyle bir zararın sürücünün kendisinin sahip olacağı hakla bir ilişkisi olmadığı gibi, doğrudan sürücünün zararıyla bağlı ve onunla sınırlı bir zarar da değildir. Sürücünün ölümü zararı doğuran olay olmakla birlikte, zarar doğrudan üçüncü kişi durumundaki destekten yoksun kalanlar üzerinde oluşmuştur. Buradaki zarar, mirasçıların salt bu sıfatla devraldıkları murislerinin uğradığı ve ondan intikal eden bir zarar da değildir.

Hal böyle olunca; aracı kullanan şoförün kusuruyla meydana gelen kazada ölümü nedeniyle talep edilen destek zararının, ölenin değil üçüncü kişi durumundaki destek tazminatı istekçilerinin zararı olduğu kabul edilmelidir.

Burada üzerinde durulması gereken diğer bir husus da; kazanın meydana gelmesinde kusuru bulunan araç şoförünün bu kusurunun, zorunlu trafik sigortacısı aleyhine açılan davanın davacıları olan, üçüncü kişi durumundaki destekten yoksun kalanlara karşı ileri sürülüp sürülemeyeceğidir.

Bilindiği üzere, kural olarak zarar gören, sürücünün trafik kazasının oluşmasında kusurlu bulunması durumunda BK'nın 41. maddesine göre sürücüye, 2918 sayılı KTK'nın 85/1. maddesi hükmünce de motorlu araç işletenine karşı dava açabilecektir. Sürücü ile araç işletenin sorumluluğu BK'nun 51.maddesi anlamında dayanışmalıdır. Kural bu olmakla birlikte, dava açanların sıfatı, davanın hukuksal niteliği ve dayanağı, kusur durumunun davaya etkisinin belirlenmesinde etkilidir.

Eldeki davada da talep, destekten yoksun kalma tazminatı olduğuna göre, bu tazminatın yukarıda açıklanan özellikleri gözetilerek işletenin ve sürücünün kusurunun davacıların haklarına ve dolayısıyla da taleplerine etkili olup olmayacağı da davanın bu niteliği gözetilerek çözüme kavuşturulmalıdır.

Destekten yoksun kalma tazminatına dayanak teşkil eden hak, salt miras yoluyla geçen bir hak olsa idi doğrudan sürücünün veya onun sorumluluğunu üstlenen işletenin üzerinde doğup ondan mirasçılarına intikal edeceğinden, bu yöndeki savunmalar ölenin desteğinden yoksun kalanlara karşı ileri sürülebilecekti. Oysa yukarıda da açıklandığı üzere, destekten yoksun kalma tazminatına konu davacıların zararı, desteklerinin ölümü nedeniyle destekten yoksun kalan sıfatıyla doğrudan kendileri üzerinde doğan zarardır. Bu zarardan doğan hak desteğe ait olmadığına göre, onun kusurunun bu hakka etkili olması da düşünülemez.

Şu hale göre; sürücü murisin, ister kendi kusuru ister bir başkasının kusuru ile olsun salt ölmüş olması, destekten yoksun kalanlar üzerinde doğrudan zarar doğurup; bu zarar gerek Kanun gerek poliçe kapsamıyla teminat dışı bırakılmamış olmakla, davacıların hakkına, desteklerinin kusurunun olması etkili bir unsur olarak kabul edilemez ve destekten yoksunluk zararından kaynaklanan hakkın sigortacıdan talep edilmesi olanaklıdır.

Eldeki davada da; davacıların desteği, sürücüsü olduğu araçta kusuru sonucu meydana gelen trafik kazası sonucu vefat etmiş; davacılar, destekten yoksun kalan sıfatıyla, zorunlu mali sorumluluk sigortacısını ve kazaya karışan diğer aracın işleten ve sürücüsünü hasım göstererek, destekten yoksun kalmaya dayalı tazminat isteminde bulunmuş, kazaya

karışan diğer aracın işleten ve sürücüsü hakkında verilen hüküm kesinleşmiştir.

Davacıların üçüncü kişi konumunda oldukları hem mahkeme, hem de Özel Daire'nin kabulünde olduğu gibi, sürücünün ve onun sorumluluğunu üstlenen işletenin yakınlarının uğradıkları destek zararlarının trafik sigortacısının sorumluluğu kapsamı dışında kaldığına ilişkin Kanunda ve buna bağlı olarak poliçede açık bir düzenleme bulunmadığı da, uyuşmazlık konusu değildir.

Davacıların uğradıkları zarara bağlı olarak talep ettikleri hak, salt miras yoluyla geçen bir hak olmayıp, bilimsel ve yargısal içtihatlarda kabul edildiği üzere destekten yoksun kalanın şahsında doğrudan doğruya doğan, asli ve bağımsız bir talep hakkıdır.

Bu nedendir ki, Özel Daire'nin davacıları üçüncü kişi kabul etmesine karşın, zararlarını ve buna bağlı tazminat haklarını muris üzerinde doğmuş bir hak olarak kabul etmesi ve bu kabul şekline göre vardığı sonuç kabul görmüştür.

Sonuç itibarıyla:

(Davacıların ölenin salt mirasçısı sıfatıyla değil, destekten yoksun kalan üçüncü kişi sıfatıyla dava açtıkları, ölüm nedeniyle doğrudan davacılar üzerinde doğan destekten yoksunluk zararının oluşumundaki kusurun davacılara yansıtılmayacağı; dolayısıyla kusurlu araç şoförünün ve onun eylemlerinden sorumlu olan işletenin kusurunun, araç şoförünün desteğinden yoksun kalan davacıları etkilemeyeceği; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları'na göre, aracın zorunlu mali sorumluluk sigortacısı davalı sigorta şirketi, işletenin üçüncü kişilere verdiği zararları teminat altına aldığına ve olayda sürücü kusurlu, destekten yoksun kalan davacılar da zarar gören üçüncü kişi konumunda bulduklarına göre, davalı sigorta şirketinin zarardan sorumlu olduğu ve davacıların davalı sigorta şirketinden destekten yoksun kalma tazminatı isteyebilecekleri oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Şu hale göre, yerel mahkemece, davacıların, desteklerinin sürücü olduğu araçta kusuru sonucu meydana gelen trafik kazası sonucu vefat etmiş olması nedeniyle, destekten yoksun kalan üçüncü kişi sıfatıyla, zorunlu mali sorumluluk sigortacısını hasım göstererek dava açabileceklerinin kabulü sonucu itibarıyla doğru olup; açıklanan gerekçelerle yerel mahkemenin bu yöne ilişkin direnme kararı yerindedir.

Ne var ki, Özel Daire'ce tazminat miktarına yönelik diğer temyiz itirazları incelenmemiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle DİRENME UYGUN OLUP; davalı A... Sigorta A.Ş. vekilinin tazminat miktarına yönelik diğer temyiz itirazlarının incelenmesi için dosyanın ÖNYEDİNCİ HUKUK DAİRESİNE GÖNDERİLMESİNE, 1086 sayılı HMUK 440/1 maddesi uyarınca tebliğden itibaren 15 gün içerisinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 27.06.2012 gününde oybirliği ile karar verildi.

YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ
T. 29.5.2012 E. 2011/1653 K. 2012/6943

TEK TARAFLI KAZADA SÜRÜCÜNÜN ÖLÜMÜ
DESTEKTEN YOKSUN KALANLARIN
ARACIN TRAFİK SİGORTASINDAN YARARLANMALARI

ÖZET : Davacıların desteği olan sürücünün yaptığı tek taraflı kazada ölümü nedeniyle, üçüncü kişi durumundaki destekten yoksun kalan eşi, anne ve babası olan davacılar için, Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortacısı olarak davalı sigorta şirketinden maddi tazminatın tahsiline hükmedilmesi hukuka uygundur.

DAVA : Taraflar arasındaki tazminat davasının yapılan yargılaması sonunda; kararda yazılı nedenlerden dolayı davanın kabulüne dair verilen hükmün süresi içinde davalı sigorta şirketi vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi, gereği düşünüldü:

KARAR : Davacılar vekili, davacıların desteği olan O. D.'in idaresinde bulunan araçla, yaptığı tek taraflı kazada vefat ettiğini, davalı sigorta şirketinin davacı desteğinin idaresinde bulunan aracın Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortacısı olduğunu belirterek ölenin eşi, anne ve babası olan davacılar için fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere 1.000 TL. maddi tazminatın davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiş, ıslah dilekçesi ile talebini 30.000 TL. olarak ıslah etmiştir.

Davalı sigorta şirketi vekili, sürücünün tam kusurlu olarak kazaya neden olduğunu, Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası'nın üçüncü kişilerin zararının karşıladığını, davacıların üçüncü kişi olmadığını hiç kimsenin kendi kusurundan yararlanamayacağını belirterek davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece toplanan deliller ve benimsenen bilirkişi raporuna göre; davanın kabulü ile 30.000 TL. maddi tazminatın davalıdan tahsiline karar verilmiş; hüküm, davalı sigorta şirketi vekili tarafından temyiz edilmiştir.

SONUÇ : Dosya içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davalı sigorta şirketi vekilinin yerinde görülmeyen tüm temyiz itirazlarının reddiyle usul ve yasaya uygun bulunan hükmün ONANMASINA 29.05.2012 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ
T. 29.5.2012 E. 2011/3149 K. 2012/6944

TEK TARAFLI KAZA YAPAN SÜRÜCÜNÜN ÖLÜMÜ
DESTEĞİNDEN YOKSUN KALANLARIN TAZMİNAT İSTEMİ
ZORUNLU MALİ SORUMLULUK SİGORTASINDAN TAZMİNAT ÖDENMESİ

ÖZET : Davacılar vekili, davacılar murisinin idaresinde bulunan araçla tek taraflı kaza yaparak vefat ettiğini, aracın davalı şirkete Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası ile sigortalı olduğunu, davacıların desteklerini yitirmeleri nedeniyle destekten yoksun kalma tazminatının temerrüt tarihinden işleyecek avans faizi ile davalıdan tahsilini talep etmiştir. Davanın kabulüne karar verilmiştir. Karar hukuka uygundur.

DAVA : Taraflar arasındaki tazminat davasının yapılan yargılaması sonunda verilen hükmün duruşmalı olarak temyizden tetkiki davalı vekilince istenmiş olmakla duruşma için tayin edilen 18.10.2011 Salı günü davacılar vekili ve davalı Ergo İsviçre Sigorta A.Ş vekili geldi. Temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşıldıktan ve hazır bulunan taraf vekilleri dinlendikten sonra vaktin darlığından dolayı işin incelenerek karara bağlanması başka güne bırakılmış olup dosya incelendi, gereği düşünüldü:

KARAR : Davacılar vekili, davacılar murisinin idaresinde bulunan araçla tek taraflı kaza yaparak vefat ettiğini, aracın davalı şirkete Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası ile sigortalı olduğunu, davacıların desteklerini yitirmeleri nedeniyle 30.000 TL. destekten yoksun kalma tazminatının temerrüt tarihinden işleyecek avans faizi ile davalıdan tahsilini talep etmiştir.

Davalı vekili, kazaya davacılar murisinin tam kusurlu olarak neden olduğunu, araç sürücüsünün mirasçılarının zararlarının teminat kapsamında olmadığını belirterek davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece toplanan deliller ve benimsenen bilirkişi raporuna göre; davanın kabulü ile 30.000 TL. tazminatın davalıdan tahsiline karar verilmiş hüküm davalı sigorta şirketi vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Dosya içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre,

SONUÇ : Davalı sigorta şirketi vekilinin yerinde görülmeyen tüm temyiz itirazlarının reddiyle usul ve yasaya uygun bulunan hükmün ONANMASINA, 825.00 TL vekalet ücretinin davalıdan alınarak duruşmada vekille temsil olunan davacıya verilmesine ve aşağıda dökümü yazılı 1,336,50 TL kalan onama harcının temyiz eden davalı sigorta şirketinden alınmasına, 29.05.2012 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ
T. 12.6.2012 E.2011/11938 K.2012/7681

İŞLETENİN VEYA SÜRÜCÜNÜN TAM KUSURU
DESTEKTEN YOKSUN KALANLARIN HAKLARI

ÖZET: İşleten veya sürücü tam kusurlu olsalar bile, onların kusuru destekten yoksun kalanlara yansıtılamaz. Destekten yoksun kalanlar, üçüncü kişi konumunda olduklarından Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasındanyararlanma hakları vardır; dolayısıyla sigorta şirketi tazminat ödemekle yükümlüdür.

KARAR : Davacılar vekili, davalı tarafa zorunlu mali sorumluluk sigortası ile sigortalı araç sürücüsünün kusurlu hareketi ile meydana gelen kazada desteklerinin öldüğünü açıklayıp, fazlaya dair haklarını saklı tutarak 10.000 TL destekten yoksun kalma tazminatının 2.11.2004 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsiline karar verilmesini talep etmiştir. Davacılar vekili ıslah ile maddi tazminat talebi miktarı toplamını bilirkişi raporu doğrultusunda davacı eş Nefika için 35.643 TL'ye yükseltmiştir. Davalı sigorta şirketi vekili, davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, iddia, savunma ve toplanan kanıtlara göre; davanın kısmen kabulü ile, davacı eş Nefika için 30.544,70 TL destekten yoksun kalma tazminatının 18.2.2005 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline, diğer davacıların istemlerinin reddine karar verilmiş; hüküm, davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Dosya içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp değerlendirilmesinde, özellikle oluşa uygun olarak düzenlenen bilirkişi raporunda belirtilen destek tazminatına ilişkin hesaplamanın hükme esas alınmasında bir usulsüzlük bulunmamasına, davacıların ölenin salt mirasçısı sıfatıyla değil, destekten yoksun kalan üçüncü kişi sıfatıyla dava açtıklarına, ölüm nedeniyle doğrudan davacılar üzerinde doğan destekten yoksunluk zararının oluşumundaki kusurun davacılar tarafından yansıtılamayacağına; dolayısıyla araç sürücüsünün veya işletenin tam kusurlu olmaları halinde, desteğinden yoksun kalan davacıları etkilemeyeceğine; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları'na göre, aracın zorunlu mali sorumluluk sigortacısı davalı sigorta şirketi, işletenin üçüncü kişilere verdiği zararları teminat altına aldığına ve olayda işleten veya sürücü tam kusurlu olsalar bile, destekten yoksun kalan davacılar da zarar gören üçüncü kişi konumunda bulunduğundan, davalı sigorta şirketinin sorumlu olacağına (HGK'nun 15.6.2011 gün ve 2011/17-142 esas-411 karar, HGK'nun 22.2.2012 gün 2011/17-787 esas 2012/92 karar sayılı ilamları uyarınca) göre,

SONUÇ : Davalı vekilinin yerinde görülmeyen tüm temyiz itirazlarının reddi ile usul ve yasaya uygun bulunan hükmün ONANMASINA 12.06.2012 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 17.HUKUK DAİRESİ
T.11.06.2012 E.2011/4489 K.2012/7609

İŞLETEN VEYA SÜRÜCÜ TAM KUSURLU OLSALAR BİLE
DESTEKTEN YOKSUN KALANLAR
SİGORTA TAZMİNATINI ALMA HAKKINA SAHİPTİRLER

ÖZET: İşleten veya sürücünün kusuru, destekten yoksun kalanlara yansıtılamaz. Aracın Mali Sorumluluk sigortacısı olan sigorta şirketi, üçüncü kişi konumunda olan destekten yoksun kalanlara tazminat ödemek zorundadır.

DAVA : Taraflar arasındaki tazminat davasının yapılan yargılama sonunda davanın reddine ilişkin verilen hüküm davacılar vekili tarafından süresi içinde temyiz edilmekle,dosya incelendi, gereği düşünüldü:

KARAR: Davacılar vekili, davalı EGS Sigorta'ya ZMSS poliçesi ile sigortalı olan ve müvekkillerinin murisi Rukiye'nin içerisinde yolcu olarak bulunduğu araç nedeniyle meydana gelen kazada vefat ettiğini bildirerek davacı anne Türkan için 3.500 TL, baba Ali için 3.500 TL destekten yoksun kalma tazminatının kaza tarihinden veya başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsilini talep ve dava etmiş, ıslah ile anne için toplam talebini 18.309 TL.na, baba için 18.309 TL.na yükseltmiştir.

Davalı EGS sigorta vekili, meydana gelen kazada ölen davacıların murisinin aracın işleteni olduğunu ve tazminat talep edilemeyeceğini belirterek davanın reddini talep etmiştir.

Mahkemece; toplanan delillere ve alınan bilirkişi raporuna göre, ölen Rukiye'nin kendisine ait araçta yolcu olarak bulunduğu sırada kazanın meydana geldiği ve 3.kişi sayılamayacağı, davacıların olay nedeniyle doğrudan bedensel bir zarar görmedikleri, yansıma şeklinde oluşan zarardan Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortacısı'nın sorumlu olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş; hüküm, davacılar vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Dava, trafik kazasından kaynaklanan destekten yoksun kalma tazminatı istemine ilişkindir.

Davacıların ölenin salt mirasçısı sıfatıyla değil, destekten yoksun kalan üçüncü kişi sıfatıyla dava açtıklarına, ölüm nedeniyle doğrudan davacılar üzerinde doğan destekten yoksunluk zararının oluşumundaki kusurun davacılar yansıtılamayacağına; dolayısıyla araç sürücüsünün veya işletenin tam kusurlu olmaları halinde, desteğinden yoksun kalan davacıları etkilemeyeceğine; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları'na göre, aracın zorunlu mali sorumluluk sigortacısı davalı sigorta şirketi, işletenin üçüncü kişilere verdiği zararları teminat altına aldığına ve olayda işleten veya sürücü tam kusurlu olsalar bile, destekten yoksun kalan davacılar da zarar gören üçüncü kişi konumunda olduğundan, mahkemece davalı sigorta şirketinin sorumlu olacağına kabulü gerekir. H.G.K. 15.6.2011 gün ve 2011/17-142 esas 411 karar, H.G.K. 22.2.2012 gün 2011/17-782 esas 2012/92 sayılı kararları da bu yöndedir.

O halde, mahkemece toplanan deliller birlikte değerlendirilerek hasıl olacak sonuca göre bir karar vermek gerekirken yazılı gerekçelerle davanın reddine karar verilmesi doğru değildir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle davacılar vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün BOZULMASINA, peşin alınan harcın istek halinde temyiz eden davacılar geri verilmesine 11.6.2012 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 17.HUKUK DAİRESİ
T.11.06.2012 E.2011/12038 K.2012/7624

İŞLETEN VEYA SÜRÜCÜNÜN KUSURU
DESTEKTEN YOKSUN KALANLARA YANSIMAZ
ONLAR ÜÇÜNCÜ KİŞİ OLARAK
ZORUNLU SİGORTA KAPSAMINDADIRLAR

ÖZET: Davacılar, ZMSS karşısında zarar gören “üçüncü kişi” konumundadırlar. Desteğin kusurunun davacılara yansımından söz edilmesi de mümkün değildir. Durum bu olunca, işletenin; eşinin, usul ve furuunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin ölüm veya yaralanmaları halinde bundan kaynaklanan zararlarının zorunlu sigorta kapsamında olduğu kabul edilmelidir.

Araç sürücüsünün veya yakınlarının istemleri de sigortacının sorumluluğu kapsamında kabul edilmiştir.

DAVA: Taraflar arasındaki tazminat davasının yapılan yargılaması sonunda; kararda yazılı nedenlerden dolayı davanın reddine dair verilen hükmün, süresi içinde davacılar vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi. Gereği düşünüldü:

KARAR: Davacılar vekili, davalıya trafik sigortası ile sigortalı aracın sürücüsü desteğin tek taraflı trafik kazasında vefat ettiğini belirterek, desteğin ölümü ile müvekkillerinin mahrum kaldığı destek tazminatının tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı, aracın sürücüsü olan desteğin kendi kusuru ile sebebiyet verdiği trafik kazasında vefat ettiğini belirterek, reddini savunmuştur.

Mahkemece, murisleri Yaşar kaya'nın sahip olduğu haktan fazlasına mirasçılarının (davacıların) sahip olamayacağı gerekçesi ile davanın reddine karar verilmiş; hüküm. davacılar vekilince temyiz edilmiştir.

Dava, destekten yoksun kalma tazminatı talebine ilişkindir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 91/1.maddesinde, “işletenlerin, bu kanunun 85/1 maddesine göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere mali sorumluluk sigortası yaptırmaları zorunludur”, aynı yasanın 85/1 maddesinde, “bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, araç işletenin bu zarardan sorumlu olacağı”, aynı yasanın 85/son maddesinde ise, “işleten ve araç işleticisi teşebbüsün sahibi, aracın sürücüsünün veya aracın kullanılmasına katılan yardımcı kişilerin kusurundan kendi kusuru gibi sorumludur.” hükümlerine yer verilmiş, Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarının A-1.maddesinde de, “sigortacı bu poliçede tanımlanan motorlu aracın işletilmesi sırasında bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına veya bir şeyin zarara uğramasına sebebiyet vermesinden dolayı 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na göre işletene düşen hukuki sorumluluğu, zorunlu sigorta limitlerine kadar temin eder” şeklinde ifade edilmiştir.

Yukarda açıklanan madde hükümlerinden,Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası; motorlu bir aracın karayolunda işletilmesi sırasında, bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına veya bir şeyin zarara uğramasına neden olması halinde, o aracı işletenin zarara uğrayan 3. kişilere karşı olan sorumluluğunu belli limitler dahilinde karşılamayı amaçlayan ve yasaca yapılması zorunlu kılınan bir zarar sigortası türü olduğu anlaşılmaktadır.

Motorlu araçların işletilme tehlikesine karşı, zarar gören üçüncü şahısları, korumak amacıyla getirilmiş olan bu düzenleme ile öngörülen sorumluluğunun bir kusur sorumluluğu olmayıp, sebep sorumluluğu olduğu; böylece araç işletenin sorumluluğunun sebep sorumluluğunun ikinci türü olan tehlike sorumluluğuna ilişkin bulunduğu, öğretide ve yargısal içtihatlarla kabul edilmektedir (Fikret Eren, Borçlar Hukuku, 9. Bası, s. 631 vd.; Ahmet Kılıçoğlu, Borçlar Hukuku, Genişletilmiş 10. Baskı, s. 264 vd).

2918 sayılı Kanununun 86.maddesinde ise, bu Kanununun 85.maddesinde düzenlenen sorumluluktan kurtulma ve sorumluluğu azaltma koşullarına yer verilmiştir.

Bu düzenlemelere göre, araç işleteni veya araç işleteninin bağlı bulunduğu teşebbüs sahibi, kendisinin veya eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilerin kusuru bulunmaksızın ve araçtaki bozukluk kazayı etkilemiş olmaksızın kazanın bir mücbir sebepten veya zarar görenin veya üçüncü kişinin ağır kusurundan ileri geldiğini ispat ederse sorumluluktan kurtulabilecek; sorumluluktan kurtulamayan işleten veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi ise kazanın oluşunda zarar görenin kusurunun bulunduğunu ispat ederse, hakim, durum ve şartlara göre tazminat miktarını indirebilecektir.

Burada kanun koyucu zarar görenin kusuru nispetinde indirim yapılabileceğini öngörmüş ve indirimi zorunlu tutmayarak hakim taktirine bırakmıştır. Uygulama ve öğretide de (S. Ünan, "Ergün A. Çetingil ve Rayegan Kender'e 50. Birlikte Çalışma Yılı Armağanı 2007", s. 1180) bu husus kabul edilmektedir.

Kanun koyucu, açıklanan düzenlemeler yanında 2918 sayılı KTK'nun 91. maddesiyle de; işletenin Aynı Kanununun 85. maddesinin birinci fıkrasına göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere mali sorumluluk sigortası (Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası) yaptırma zorunluluğunu getirmiştir.

Hemen belirtmelidir ki, işletenin sorumluluğu hukuki nitelikçe tehlike sorumluluğuna ilişkin bulunmakla, işletenin hukuki sorumluluğunu üstlenen zorunlu sigortacının 91.maddede düzenlenen sorumluluğu da bu kapsamda değerlendirilmelidir.

Öyle ise, hem işleten hem de sigortacının sorumluluğu, hukuki niteliği itibariyle tehlike sorumluluğuna ilişkin bulunduğundan, uyuşmazlığın bu çerçevede ele alınıp çözümlenmesi gerekmektedir.

Karayolları Trafik Kanununda zorunlu trafik sigortasına ilişkin olarak, sorumluluğun kapsamı yanında, bu kapsam dışında kalan haller de açıkça düzenlenmiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Dışında Kalan Hususlar" başlıklı 92. maddesinde: "Aşağıdaki hususlar, zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışındadırlar.

a) İşletenin; bu Kanun uyarınca eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilere karşı yöneltebileceği talepler,

b) İşletenin; eşinin, usul ve furuunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararlar nedeniyle ileri sürebilecekleri talepler,

c) İşletenin; bu Kanun uyarınca sorumlu tutulmadığı şeye gelen zararlara ilişkin talepler,

d) Bu Kanununun 105 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre zorunlu mali sorumluluk sigortasının teminatı altında yapılacak motorlu araç yarışlarındaki veya yarış denemelerindeki kazalardan doğan talepler,

e) Motorlu araçta taşınan eşyanın uğrayacağı zararlar,

f) Manevi tazminata ilişkin talepler." hükmü ile, zorunlu trafik sigortacısının hangi zararlardan sorumlu olmadığı düzenleme altına alınmış; burada örneksene yoluna gidilmeyip; tek tek ve tahdidi olarak sorumlu olunmayan haller sıralanmıştır.

Bu noktada üzerinde durulması gereken hususlardan birisi, 2918 sayılı KTK'nun 92/b maddesinde yer alan "İşletenin; eşinin, usul ve furuunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararlar nedeniyle ileri sürebilecekleri taleplerin zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışında olduğuna" ilişkin hükümdür.

Bu hükümlerle kanun koyucu; tehlike sorumlusu zorunlu mali sorumluluk sigortacısının sorumluluğu kapsamında sadece, tehlike sorumlusu olan işletenin eşinin, usul ve furuunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararları çıkarmıştır.

Şu haliyle, anılan kişilerin mallarına gelen zararlar dışında kalan ölüm ve yaralanmaya ilişkin cismani zararlar ise sigortacının sorumluluğu kapsamında bırakılmış; böylece tehlike sorumlusunun yakınlarının dahi belirtilen anlamda sigorta kapsamında olduğu benimsenmiştir.

Durum bu olunca, işletenin; eşinin, usul ve fiirunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin ölüm veya yaralanmaları halinde bundan kaynaklanan zararlarının zorunlu sigorta kapsamında olduğu kabul edilmelidir.

Araç sürücüsünün veya yakınlarının talepleri ise 92.madde kapsamında yer almamakla sigortacının sorumluluğu kapsamında kabul edilmiştir.

Destekten yoksun kalma tazminatı, B.K'nun 45/II. maddesinde düzenlenmiş olup; "Ölüm neticesi olarak diğer kimseler müteveffanın yardımından mahrum kaldıkları takdirde onların bu zararını da tazmin etmek lazım gelir." şeklinde hükme bağlanmıştır.

Görölmektedir ki, destekten yoksun kalma tazminatının konusu, desteğin yitirilmesi nedeniyle yoksun kalınan zarardır. Buradaki amaç, destekten yoksun kalanların desteğin ölümünden önceki yaşamlarındaki sosyal ve ekonomik durumlarının korunmasıdır. Olaydan sonraki dönemde de, destek olmasa bile, onun zamanındaki gibi aynı şekilde yaşayabilmesi için muhtaç olduğu paranın ödettirilmesidir.

Haksız bir eylem sonucu desteğini yitiren kimse BK'nun 45/II. maddesine dayanarak uğradığı zararın ödetilmesini isteyebilir. Ancak, destekten yoksun kalma tazminatına hükmedilmesi için öncelikle, ölen ile destekten yoksun kalan arasında maddi yönden düzenli ve eylemli bir yardımın varlığı gerekir.

Borçlar Kanunu'nun 45.maddesinde sözü geçen destek kavramı hukuksal bir ilişkiyi değil, eylemli bir durumu hedef tutar ve ne hısımlığa ne de yasanın nafaka hakkındaki hükümlerine dayanır; sadece eylemli ve düzenli olarak geçimini kısmen veya tamamen sağlayacak şekilde yardım eden ve olayların olağan akışına göre eğer ölüm vuku bulmasaydı, az çok yakın bir gelecekte de bu yardımı sağlayacak olan kimse destek sayılır.

O halde destek sayılabilmek için yardımın eylemli olması ve ölümden sonra da düzenli bir biçimde devam edeceğinin anlaşılması yeterli görülür.

Bununla birlikte destekten yoksun kalan kimse devamlı ve gerçek bir ihtiyaç içerisinde bulunmalıdır. Genel olarak bakım ihtiyacı, sosyal düzeye uygun olan yaşamın devamını sağlamak için gerekli olanaklardan yoksun kalmayı anlatır. Eğer ölenin eylemli olarak baktığı davacı, ölüm yüzünden bu bakımın sağladığı yaşama düzeyinin altına düşmüş olursa, ihtiyaç bulunma koşulu gerçekleşmiş sayılır. Burada önemli olan, destekten yoksun kalan kimsenin ve ailesinin temsil ettiği sosyal ve ekonomik düzeye göre normal karşılanan giderlerdir (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 21.04.1982 gün, 979/4-1528 E., 1982/412 K. sayılı kararı).

Diğer taraftan, Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu'nun 06.03.1978 tarih ve 1/3 sayılı kararının gerekçesinde de: "Destekten Yoksun Kalma Tazminatının eylemin karşılığı olan bir ceza olmayıp, ölüm sonucu ölenin yardımından yoksun kalan kimsenin muhtaç duruma düşmesini önlemek ve yaşamının desteğin ölümünden önceki düzeyde tutulması amacına yönelik sosyal karakterde kendine özgü bir tazminat olduğu" hususu vurgulanmış; Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 30.11.2005 gün ve 2005/4-648 E.-2005/691 K. sayılı ilamında da aynı esaslar benimsenmiştir.

Önemle vurgulanmalıdır ki, Borçlar Kanunu'nun 45/III. maddesine göre destekten yoksun kalma tazminatı, desteğin mirasçısı olarak geride bıraktığı kişilere değil, desteğinden yoksun kalanlarına aittir. Destekten yoksun kalma tazminatı isteyebilecek kişiler, mirasçılardan başka kişiler de olabileceği hususunda da herhangi bir ihtilaf yoktur. Murisin trafik kazasından kaynaklanan bir sorumluluğu söz konusu olduğunda ve koşulları oluştuğunda mirasçıları bundan sorumlu olduğu halde, aynı olay nedeniyle destekten yoksun kalan ve fakat mirasçı olmayan kişiler bundan sorumlu değildir (HGK.nun 15.06.2011 gün ve 2011/17-142 E. -411 K. sayılı ilamı).

Davacıların destekten yoksun kalma tazminatı talebine dayanak olarak gösterdikleri zarar; işletenin ölümü sonucunda meydana gelmekle birlikte işleten üzerinde doğan bir zarardan ayrı ve salt onun desteğinden yoksun kalınması olgusuna dayalı, mirasçılık sıfatıyla bağlı olmaksızın uğranılabilen bir zarardır. Böyle bir zararın işletenin kendisinin sahip olacağı hakla bir ilişkisi olmadığı gibi, doğrudan işletenin zararıyla bağlı ve onunla sınırlı bir zarar da değildir. İşletenin ölümü zararı doğuran olay olmakla birlikte, zarar doğrudan üçüncü kişi durumundaki destekten yoksun kalanlar üzerinde olmuştur. Buradaki zarar, mirasçılardan salt bu sıfatla devraldıkları murislerinin uğradığı ve ondan intikal eden bir zarar da değildir.

Destekten yoksun kalma tazminatına dayanak teşkil eden hak, salt miras yoluyla geçen bir hak olsa idi doğrudan işleyen üzerinde doğup ondan mirasçılara intikal edeceğinden, bu yöndeki savunmalar ölenin desteğinden yoksun kalanlara karşı ileri sürülebilecekti.. Oysa yukarıda da açıklandığı üzere, destekten yoksun kalma tazminatına konu davacıların zararı, desteklerinin ölümü nedeniyle destekten yoksun kalan sıfatıyla doğrudan kendileri üzerinde doğan zarardır. Bu zarardan doğan hak desteğe ait olmadığına göre, onun kusurunun bu hakka etkili olması da düşünülemez.

Şu hale göre; işleyen murisin, ister kendi kusuru ister bir başkasının kusuru ile olsun salt ölmüş olması, destekten yoksun kalanlar üzerinde doğrudan zarar doğurup; bu zarar gerek Kanun gerek poliçe kapsamıyla teminat dışı bırakılmamış olmakla, davacıların hakkına, desteklerinin kusurunun olması etkili bir unsur olarak kabul edilemez ve destekten yoksunluk zararından kaynaklanan hakkın sigortacıdan talep edilmesi olanaklıdır.

Davacıların üçüncü kişi konumunda oldukları hem mahkeme, hem de özel dairesinin kabulünde olduğu gibi, işletenin yakınlarının uğradıkları destek zararlarının trafik sigortacısının sorumluluğu kapsamı dışında kaldığına ilişkin Kanunda ve buna bağlı olarak poliçede açık bir düzenleme bulunmadığı da, uyuşmazlık konusu değildir.

Davacıların uğradıkları zarara bağlı olarak talep ettikleri hak, salt miras yoluyla geçen bir hak olmayıp, bilimsel ve yargısal içtihatlarda kabul edildiği üzere destekten yoksun kalanın şahsında doğrudan doğruya doğan, asli ve bağımsız bir talep hakkıdır.

Davacıların ölenin salt mirasçısı sıfatıyla değil, destekten yoksun kalan üçüncü kişi sıfatıyla dava açtıklarına, ölüm nedeniyle doğrudan davacılar üzerinde doğan destekten yoksunluk zararının oluşumundaki kusurun davacılara yansıtılmayacağına; dolayısıyla araç sürücüsünün veya işletenin tam kusurlu olmaları halinde, desteğinden yoksun kalan davacıları etkilemeyeceğine; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları'na göre, aracın zorunlu mali sorumluluk sigortacısı davalı sigorta şirketi, işletenin üçüncü kişilere verdiği zararları teminat altına aldığına ve olayda işleyen veya sürücü tam kusurlu olsalar bile, destekten yoksun kalan davacılar da zarar gören üçüncü kişi konumunda bulunduğundan, davalı sigorta şirketinin sorumlu olacağına karar vermek gerekir. (HGK'nun 15.6.2011 gün ve 2011/17-142 esas-411 karar, HGK'nun 22.02.2012 gün 2011/17-787 esas 2012/92 karar sayılı kararı)

Yukarıda açıklanan ilkeler ışığında davacılar davalı ZMSS karşısında zarar gören 3.kişi konumundadırlar. Desteğin kusurunun davacılara yansımından söz edilmesi de mümkün değildir. Bu halde davacılar davalı ZMSS.dan destekten yoksun kalma tazminatı talep edebileceklerinden işin esasına girilerek toplanacak delillere ve hasıl olacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde davanın reddine karar verilmesi doğru görülmemiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle temyiz edilen kararın davacılar yararına BOZULMASINA , peşin alınan harcın istek halinde temyiz eden davacılara geri verilmesine, 11.06.2012 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ
T. 14.06.2012 E.2012/6992 K.2012/7819

İŞLETEN VE SÜRÜCÜNÜN YAKINLARI
ÜÇÜNCÜ KİŞİ VE ZORUNLU SİGORTA KAPSAMINDA OLMALARI

ÖZET : 2918 sayılı KTK'nun 92/b maddesine göre, işletenin eşinin, usul ve furuunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararlar sigorta kapsamı dışında ise de, ölüm veya yaralanmaları halinde bundan kaynaklanan zararlarının zorunlu sigorta kapsamında olduğu kabul edilmelidir. Araç sürücüsü ile yakınlarının ölüm veya yaralanmaları dahi sigorta kapsamındadır.

KARAR : Davacılar vekili, davalıların ferdi kaza koltuk ve trafik sigortacısı olduğu aracın neden olduğu kaza sonucunda müvekkilinin eşi ve iki çocuğunun hayatını kaybettiğini ileri sürerek, toplam 85.000,00 TL destekten yoksun kalma tazminatının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı B... Sigorta A.Ş vekili müvekkilinin poliçe limiti ile gerçek zarardan sorumlu olduğunu savunmuştur.

Davalı I... Sigorta A.Ş vekili, sürücünün tam kusurlu eylemi ile meydana gelen kazada müvekkilinin sorumlu tutulamayacağını, davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, iddia, savunma ve benimsenen bilirkişi raporuna göre, davacının kazada tam kusurlu eylemi ile hayatını kaybeden eşi nedeniyle tazminat talep edemeyeceği gerekçesi ile davanın kısmen kabulüne, kazada hayatını kaybeden iki çocuğunun destğinden yoksun kalma tazminatı olarak toplam 22.865,00 TL'nin davalı I... Sigorta A.Ş'den tahsiline, fazlaya ilişkin istemin reddine karar verilmiş, hüküm davacı vekili ve davalı I... Sigorta A.Ş vekili tarafından temyiz edilmiştir.

1- Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere ve delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre davalı I... Sigorta A.Ş vekilinin aşağıdaki bent kapsamı dışında kalan diğer temyiz itirazlarının reddi gerekmiştir.

2- Dava destekten yoksun kalma tazminatı istemine ilişkindir. Davalı I... Sigorta A.Ş aracın trafik sigortacısı olup, sigortalının aracın işletilmesi nedeni ile zarar görenlere ödemekle yükümlü olduğu tazminatı ve faizi ödemesi gerekir. Somut olayda araç ticari araç değildir, bu nedenle yasal faize hükmedilmesi gerekirken ticari faize hükmedilmesi doğru görülmemiştir.

3- Davacının eşi aynı zamanda araç sürücüsü olup meydana gelen kazada hayatını kaybetmiştir. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 91/1.maddesinde, "işletenlerin, bu kanunun 85/1 maddesine göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere mali sorumluluk sigortası yaptırmaları zorunludur", aynı yasanın 85/1 maddesinde, "bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, araç işletenin bu zarardan sorumlu olacağı", aynı yasanın 85/son maddesinde ise, " işleten ve araç işleticisi teşebbüsün sahibi, aracın sürücüsünün veya aracın kullanılmasına katılan yardımcı kişilerin kusurundan kendi kusuru gibi sorumludur." hükümlerine yer verilmiş, Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarının A-1.maddesinde de, "sigortacı bu poliçede tanımlanan motorlu aracın işletilmesi sırasında bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına veya bir şeyin zarara uğramasına sebebiyet vermesinden dolayı 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na göre işletene düşen hukuki sorumluluğu, zorunlu sigorta limitlerine kadar temin eder" şeklinde ifade edilmiştir.

Yukarda açıklanan madde hükümlerinden, Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası; motorlu bir aracın karayolunda işletilmesi sırasında, bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına veya bir şeyin zarara uğramasına neden olması halinde, o aracı işletenin zarara uğrayan 3. kişilere karşı olan sorumluluğunu belli limitler dahilinde karşılamayı amaçlayan ve yasaca yapılması zorunlu kılınan bir zarar sigortası türü olduğu anlaşılmaktadır. Motorlu araçların işletilme tehlikesine karşı, zarar gören üçüncü şahısları, korumak amacıyla getirilmiş

olan bu düzenleme ile öngörülen sorumluluğunun bir kusur sorumluluğu olmayıp, sebep sorumluluğu olduğu; böylece araç işletenin sorumluluğunun sebep sorumluluğunun ikinci türü olan tehlike sorumluluğuna ilişkin bulunduğu, öğretide ve yargısal içtihatlarla kabul edilmektedir (Fikret Eren, Borçlar Hukuku, 9. Bası, s. 631 vd.; Ahmet Kılıçoğlu, Borçlar Hukuku, Genişletilmiş 10. Baskı, s. 264 vd).

2918 sayılı Kanununun 86.maddesinde ise, bu Kanununun 85.maddesinde düzenlenen sorumluluktan kurtulma ve sorumluluğu azaltma koşullarına yer verilmiştir. Bu düzenlemelere göre, araç işleteni veya araç işletenin bağlı bulunduğu teşebbüs sahibi, kendisinin veya eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilerin kusuru bulunmaksızın ve araçtaki bozukluk kazayı etkilemiş olmaksızın kazanın bir mücbir sebepten veya zarar görenin veya üçüncü kişinin ağır kusurundan ileri geldiğini ispat ederse sorumluluktan kurtulabilecek; sorumluluktan kurtulamayan işleten veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi ise kazanın oluşunda zarar görenin kusurunun bulunduğunu ispat ederse, hakim, durum ve şartlara göre tazminat miktarını indirebilecektir.Burada kanun koyucu zarar görenin kusuru nispetinde indirim yapılabilceğini öngörmüş ve indirimi zorunlu tutmayarak hakimın taktirine bırakmıştır. Uygulama ve öğretide de (S. Ünan, "Ergün A. Çetingil ve Rayegan Kender'e 50. Birlikte Çalışma Yılı Armağanı 2007", s. 1180) bu husus kabul edilmektedir.

Kanun koyucu, açıklanan düzenlemeler yanında 2918 sayılı KTK'nun 91. maddesiyle de; işletenin Aynı Kanununun 85.maddesinin birinci fıkrasına göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere mali sorumluluk sigortası (Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası) yaptırma zorunluluğunu getirmiştir.Hemen belirtmelidir ki, işletenin sorumluluğu hukuki nitelikçe tehlike sorumluluğuna ilişkin bulunmakla, işletenin sorumluluğunu üstlenen zorunlu sigortacının 91.maddede düzenlenen sorumluluğu da bu kapsamda değerlendirilmelidir.Öyle ise, hem işleten hem de sigortacının sorumluluğu, hukuki niteliği itibariyle tehlike sorumluluğuna ilişkin bulunduğundan, uyumsuzluğun bu çerçevede ele alınıp, çözümlenmesi gerekmektedir. Karayolları Trafik Kanununda zorunlu trafik sigortasına ilişkin olarak, sorumluluğun kapsamı yanında, bu kapsam dışında kalan haller de açıkça düzenlenmiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Dışında Kalan Hususlar" başlıklı 92. maddesinde:

"Aşağıdaki hususlar, zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışındadırlar.

a) İşletenin; bu Kanun uyarınca eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilere karşı yöneltebileceği talepler,

b) İşletenin; eşinin, usul ve furuunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararlar nedeniyle ileri sürebilecekleri talepler,

c) İşletenin; bu Kanun uyarınca sorumlu tutulmadığı şeye gelen zararlara ilişkin talepler,

d) Bu Kanununun 105 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre zorunlu mali sorumluluk sigortasının teminatı altında yapılacak motorlu araç yarışlarındaki veya yarış denemelerindeki kazalardan doğan talepler,

e) Motorlu araçta taşınan eşyanın uğrayacağı zararlar,

f) Manevi tazminata ilişkin talepler."hükmü ile, zorunlu trafik sigortacısının hangi zararlardan sorumlu olmadığı düzenleme altına alınmış; burada örneksene yoluna gidilmeyip; tek tek ve tahdidi olarak sorumlu olunmayan haller sıralanmıştır.

Bu noktada üzerinde durulması gereken hususlardan birisi, 2918 sayılı KTK'nun 92/b maddesinde yer alan "İşletenin; eşinin, usul ve furuunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararlar nedeniyle ileri sürebilecekleri taleplerin zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışında olduğuna" ilişkin hükümdür. Bu hükümle kanun koyucu; tehlike sorumlusu zorunlu mali sorumluluk sigortacısının sorumluluğu kapsamından sadece, tehlike sorumlusu olan işletenin eşinin, usul ve furuunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararları çıkarmıştır. Şu haliyle, anılan kişilerin mallarına gelen zararlar dışında kalan ölüm ve yaralanmaya ilişkin cismani zararlar ise sigortacının sorumluluğu kapsamında bırakılmış; böylece tehlike sorumlusunun yakınlarının dahi

belirtilen anlamda sigorta kapsamında olduğu benimsenmiştir. Durum bu olunca, işletenin; eşinin, usul ve fiirunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin ölüm veya yaralanmaları halinde bundan kaynaklanan zararlarının zorunlu sigorta kapsamında olduğu kabul edilmelidir.

Araç sürücüsünün veya yakınlarının talepleri ise 92.madde kapsamında yer almamakla sigortacının sorumluluğu kapsamında kabul edilmiştir.

Destekten yoksun kalma tazminatı, B.K'nun 45/II. maddesinde düzenlenmiş olup; "Ölüm neticesi olarak diğer kimseler müteveffanın yardımından mahrum kaldıkları takdirde onların bu zararını da tazmin etmek lazım gelir." şeklinde hükme bağlanmıştır. Görülmektedir ki, destekten yoksun kalma tazminatının konusu, desteğin yitirilmesi nedeniyle yoksun kalınan zarardır. Buradaki amaç, destekten yoksun kalanların desteğin ölümünden önceki yaşamlarındaki sosyal ve ekonomik durumlarının korunmasıdır. Olaydan sonraki dönemde de, destek olmasa bile, onun zamanındaki gibi aynı şekilde yaşayabilmesi için muhtaç olduğu paranın ödettirilmesidir.Haksız bir eylem sonucu desteğini yitiren kimse BK'nun 45/II. maddesine dayanarak uğradığı zararın ödetilmesini isteyebilir. Ancak, destekten yoksun kalma tazminatına hükmedilmesi için öncelikle, ölen ile destekten yoksun kalan arasında maddi yönden düzenli ve eylemli bir yardımın varlığı gerekir.

Borçlar Kanunu'nun 45.maddesinde sözü geçen destek kavramı hukuksal bir ilişkiyi değil, eylemli bir durumu hedef tutar ve ne hısımlığa ne de yasanın nafaka hakkındaki hükümlerine dayanır; sadece eylemli ve düzenli olarak geçimini kısmen veya tamamen sağlayacak şekilde yardım eden ve olayların olağan akışına göre eğer ölüm vuku bulmasaydı, az çok yakın bir gelecekte de bu yardımı sağlayacak olan kimse destek sayılır. O halde destek sayılabilmek için yardımın eylemli olması ve ölümden sonra da düzenli bir biçimde devam edeceğinin anlaşılması yeterli görülür.Bununla birlikte destekten yoksun kalan kimse devamlı ve gerçek bir ihtiyaç içerisinde bulunmalıdır. Genel olarak bakım ihtiyacı, sosyal düzeye uygun olan yaşamın devamını sağlamak için gerekli olanaklardan yoksun kalmayı anlatır. Eğer ölenin eylemli olarak baktığı davacı, ölüm yüzünden bu bakımın sağladığı yaşama düzeyinin altına düşmüş olursa, ihtiyaç bulunma koşulu gerçekleşmiş sayılır. Burada önemli olan, destekten yoksun kalan kimsenin ve ailesinin temsil ettiği sosyal ve ekonomik düzeye göre normal karşılanan giderlerdir (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 21.04.1982 gün, 979/4-1528 E., 1982/412 K. sayılı kararı).

Diğer taraftan, Yargıtay İçtihadı Birleştirmeye Büyük Genel Kurulu'nun 06.03.1978 tarih ve 1/3 sayılı kararının gerekçesinde de: "Destekten Yoksun Kalma Tazminatının eylemin karşılığı olan bir ceza olmayıp, ölüm sonucu ölenin yardımından yoksun kalan kimsenin muhtaç duruma düşmesini önlemek ve yaşamının desteğin ölümünden önceki düzeyde tutulması amacına yönelik sosyal karakterde kendine özgü bir tazminat olduğu"hususunu vurgulanmış; Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 30.11.2005 gün ve 2005/4-648 E.-2005/691 K. sayılı ilamında da aynı esaslar benimsenmiştir.

Önemle vurgulanmalıdır ki, Borçlar Kanunu'nun 45/III. maddesine göre destekten yoksun kalma tazminatı, desteğin mirasçısı olarak geride bıraktığı kişilere değil, desteğinden yoksun kalanlarına aittir. Destekten yoksun kalma tazminatı isteyebilecek kişiler, mirasçılardan başka kişiler de olabileceği hususunda da herhangi bir ihtilaf yoktur. Murisin trafik kazasından kaynaklanan bir sorumluluğu söz konusu olduğunda ve koşulları olduğunda mirasçılar bundan sorumlu olduğu halde, aynı olay nedeniyle destekten yoksun kalan ve fakat mirasçı olmayan kişiler bundan sorumlu değildir (HGK.nun 15.06.2011 gün ve 2011/17-142 E. -411 K. sayılı ilamı).

Davacıların destekten yoksun kalma tazminatı talebine dayanak olarak gösterdikleri zarar; işletenin ölümü sonucunda meydana gelmekle birlikte işleten üzerinde doğan bir zarardan ayrı ve salt onun desteğinden yoksun kalınması olgusuna dayalı, mirasçılık sıfatıyla bağlı olmaksızın uğranılabilen bir zarardır. Böyle bir zararın **işletenin kendisinin sahip olacağı hakla bir ilişkisi olmadığı gibi, doğrudan işletenin zararıyla bağlı ve onunla sınırlı bir zarar da değildir. İşletenin ölümü zararı doğuran olay olmakla birlikte, zarar doğrudan üçüncü kişi durumundaki destekten yoksun kalanlar üzerinde oluşmuştur.** Buradaki zarar, mirasçılar salt bu sıfatla devraldıkları murislerinin uğradığı ve ondan intikal eden bir zarar da değildir.

Destekten yoksun kalma tazminatına dayanak teşkil eden hak, salt miras yoluyla geçen bir hak olsa idi doğrudan işleyen üzerinde doğup ondan mirasçılara intikal edeceğinden, bu yöndeki savunmalar ölenin desteğinden yoksun kalanlara karşı ileri sürülebilecekti. Oysa yukarıda da açıklandığı üzere, destekten yoksun kalma tazminatına konu davacıların zararı, desteklerinin ölümü nedeniyle destekten yoksun kalan sıfatıyla doğrudan kendileri üzerinde doğan zarardır. Bu zarardan doğan hak desteğe ait olmadığına göre, onun kusurunun bu hakka etkili olması da düşünülemez. Şu hale göre; işleyen murisin, ister kendi kusuru ister bir başkasının kusuru ile olsun salt ölmüş olması, destekten yoksun kalanlar üzerinde doğrudan zarar doğurup; bu zarar gerek Kanun gerek poliçe kapsamıyla teminat dışı bırakılmamış olmakla, davacıların hakkına, desteklerinin kusurunun olması etkili bir unsur olarak kabul edilemez ve destekten yoksunluk zararından kaynaklanan hakkın sigortacıdan talep edilmesi olanaklıdır.

Davacıların üçüncü kişi konumunda oldukları hem mahkeme, hem de özel dairenin kabulünde olduğu gibi, işletenin yakınlarının uğradıkları destek zararlarının trafik sigortacısının sorumluluğu kapsamı dışında kaldığına ilişkin Kanunda ve buna bağlı olarak poliçede açık bir düzenleme bulunmadığı da, uyuşmazlık konusu değildir.

Davacıların uğradıkları zarara bağlı olarak talep ettikleri hak, salt miras yoluyla geçen bir hak olmayıp, bilimsel ve yargısal içtihatlarda kabul edildiği üzere destekten yoksun kalanın şahsında doğrudan doğruya doğan, asli ve bağımsız bir talep hakkıdır.

Davacıların ölenin salt mirasçısı sıfatıyla değil, destekten yoksun kalan üçüncü kişi sıfatıyla dava açtıklarına, ölüm nedeniyle doğrudan davacılar üzerinde doğan destekten yoksunluk zararının oluşumundaki kusurun davacılara yansıtılamayacağına; dolayısıyla araç sürücüsünün veya işletenin tam kusurlu olmaları halinde, desteğinden yoksun kalan davacıları etkilemeyeceğine; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları'na göre, aracın zorunlu mali sorumluluk sigortacısı davalı sigorta şirketi, işletenin üçüncü kişilere verdiği zararları teminat altına aldığına ve olayda işleyen veya sürücü tam kusurlu olsalar bile, destekten yoksun kalan davacılar da zarar gören üçüncü kişi konumunda bulunduğundan, davalı sigorta şirketinin sorumlu olacağına karar vermek gerekir. (HGK'nun 15.6.2011 gün ve 2011/17-142 esas-411 karar, HGK'nun 22.2.2012 gün 2011/17-787 esas 2012/92 karar sayılı ilamları uyarınca)

O halde mahkemece, davacının eşinin ölümü nedeni ile uğradığı destekten yoksun kalma zararı yönünden davalı I... Sigorta A.Ş karşısında 3. kişi olarak tazminat talebinde bulunabileceği kabul edilerek karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiştir.

SONUÇ : Yukarıda 1 numaralı bentte açıklanan nedenlerle davalı I... Sigorta A.Ş vekilinin diğer temyiz itirazlarının reddine, 2 numaralı bentte açıklanan nedenlerle davalı I... Sigorta A.Ş vekilinin, 3 numaralı bentte açıklanan nedenlerle davacılar vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün davalı I... Sigorta A.Ş ve davacılar yararına BOZULMASINA 14.06.2012 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 17.HUKUK DAİRESİ
T. 07.11.2012 E.2011/10718 K.2012/12169

İŞLETEN VE SÜRÜCÜ YAKINLARI
KUSURUN YANSITILAMAYACAĞI
TRAFİK SİGORTASINDAN YARARLANMA HAKLARI BULUNDUĞU

ÖZET: Davacıların ölenin salt mirasçısı sıfatıyla değil, destekten yoksun kalan “üçüncü kişi sıfatıyla” dava açtıklarına, ölüm nedeniyle doğrudan davacılar üzerinde doğan destekten yoksunluk zararının oluşumundaki “kusurun davacılar yansıtılmayacağına”; dolayısıyla araç sürücüsünün veya işletenin “tam kusurlu olmaları” halinde, desteğinden yoksun kalan davacıları etkilemeyeceğine; 2918 sayılı KTK. ve Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları’na göre, aracın zorunlu mali sorumluluk sigortacısı davalı sigorta şirketi, işletenin üçüncü kişilere verdiği zararları teminat altına aldığına ve olayda “işleten veya sürücü tam kusurlu olsalar bile”, destekten yoksun kalan davacılar da zarar gören “üçüncü kişi” konumunda bulunduğundan, davalı sigorta şirketinin sorumlu olacağına karar vermek gerekir.

DAVA: Taraflar arasındaki maddi tazminat davasının yapılan yargılaması sonunda; kararda yazılı nedenlerden dolayı davanın reddine dair verilen hükmün süresi içinde davacılar vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi, gereği düşünüldü:

KARAR: Davacılar vekili dava dilekçesinde, müvekkillerinin müşterek çocukları olan Ö.Ö.'ün içinde yolcu olarak bulunduğu araçta meydana gelen kaza neticesinde vefat ettiğini, davalının aracın zorunlu mali mesuliyet sigortacısı olduğunu ileri sürerek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla toplam 8.000 TL destekten yoksun kalma tazminatının olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili cevap dilekçesinde, müteveffanın aracın işleteni olması dolayısıyla zararın teminat kapsamı dışında kaldığını ileri sürerek davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, iddia, savunma ve toplanan delillere göre; davacıların desteğinin aracın işleteni olması ve sürücünün kazada tamamen kusurlu olması nedeniyle davacıların sigorta şirketinden tazminat talep etme haklarının olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş; hüküm, davacılar vekili tarafından temyiz edilmiştir.

1- Dava, destekten yoksun kalma tazminatı istemine ilişkindir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun 91/1.maddesinde, “işletenlerin, bu kanunun 85/1 maddesine göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere mali sorumluluk sigortası yaptırımları zorunludur”, aynı yasanın 85/1 maddesinde, “bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, araç işletenin bu zarardan sorumlu olacağı”, aynı yasanın 85/son maddesinde ise, “işleten ve araç işleticisi teşebbüsün sahibi, aracın sürücüsünün veya aracın kullanılmasına katılan yardımcı kişilerin kusurundan kendi kusuru gibi sorumludur.” hükümlerine yer verilmiş, Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarının A-1.maddesinde de, “sigortacı bu poliçede tanımlanan motorlu aracın işletilmesi sırasında bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına veya bir şeyin zarara uğramasına sebebiyet vermesinden dolayı 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’na göre işletene düşen hukuki sorumluluğu, zorunlu sigorta limitlerine kadar temin eder” şeklinde ifade edilmiştir.

Yukarda açıklanan madde hükümlerinden,Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası; motorlu bir aracın karayolunda işletilmesi sırasında, bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına veya bir şeyin zarara uğramasına neden olması halinde, o aracı işletenin zarara uğrayan 3. kişilere karşı olan sorumluluğunu belli limitler dahilinde karşılamayı amaçlayan ve yasaca yapılması zorunlu kılınan bir zarar sigortası türü olduğu anlaşılmaktadır.

Motorlu araçların işletilme tehlikesine karşı, zarar gören üçüncü şahısları, korumak amacıyla getirilmiş olan bu düzenleme ile öngörülen sorumluluğunun bir kusur sorumluluğu olmayıp, sebep sorumluluğu olduğu; böylece araç işletenin sorumluluğunun sebep sorumluluğunun ikinci türü olan tehlike sorumluluğuna ilişkin bulunduğu, öğretide ve yargısal içtihatlarla kabul edilmektedir (Fikret Eren, Borçlar Hukuku, 9. Bası, s. 631 vd.; Ahmet Kılıçoğlu, Borçlar Hukuku, Genişletilmiş 10. Baskı, s. 264 vd).

2918 sayılı Kanunun 86. maddesinde ise, bu Kanunun 85.maddesinde düzenlenen sorumluluktan kurtulma ve sorumluluğu azaltma koşullarına yer verilmiştir.

Bu düzenlemelere göre, araç işleteni veya araç işletenin bağlı bulunduğu teşebbüs sahibi, kendisinin veya eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilerin kusuru bulunmaksızın ve araçtaki bozukluk kazayı etkilemiş olmaksızın kazanın bir mücbir sebepten veya zarar görenin veya üçüncü kişinin ağır kusurundan ileri geldiğini ispat ederse sorumluluktan kurtulabilecek; sorumluluktan kurtulamayan işleten veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi ise kazanın oluşunda zarar görenin kusurunun bulunduğunu ispat ederse, hakim, durum ve şartlara göre tazminat miktarını indirebilecektir.

Burada kanun koyucu zarar görenin kusuru nispetinde indirim yapılabileceğini öngörmüş ve indirimi zorunlu tutmayarak hakimin taktirine bırakmıştır. Uygulama ve öğretide de (S. Ünan, "Ergün A. Çetingil ve Rayegan Kender'e 50. Birlikte Çalışma Yılı Armağanı 2007", s. 1180) bu husus kabul edilmektedir.

Kanun koyucu, açıklanan düzenlemeler yanında 2918 sayılı KTK'nun 91. maddesiyle de; işletenin Aynı Kanunun 85. maddesinin birinci fıkrasına göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere mali sorumluluk sigortası (Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası) yaptırma zorunluluğunu getirmiştir. Hemen belirtmelidir ki, işletenin sorumluluğu hukuki nitelikçe tehlike sorumluluğuna ilişkin bulunmakla, işletenin hukuki sorumluluğunu üstlenen zorunlu sigortacının 91.maddede düzenlenen sorumluluğu da bu kapsamda değerlendirilmelidir.

Öyle ise, hem işleten hem de sigortacının sorumluluğu, hukuki niteliği itibarıyla tehlike sorumluluğuna ilişkin bulunduğundan, uyuşmazlığın bu çerçevede ele alınıp, çözümlenmesi gerekmektedir.

Karayolları Trafik Kanununda zorunlu trafik sigortasına ilişkin olarak, sorumluluğun kapsamı yanında, bu kapsam dışında kalan haller de açıkça düzenlenmiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Dışında Kalan Hususlar" başlıklı 92. maddesinde: "Aşağıdaki hususlar, zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışındadırlar.

a) İşletenin; bu Kanun uyarınca eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilere karşı yöneltebileceği talepler,

b) İşletenin; eşinin, usul ve füruunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararlar nedeniyle ileri sürebilecekleri talepler,

c) İşletenin; bu Kanun uyarınca sorumlu tutulmadığı şeye gelen zararlara ilişkin talepler,

d) Bu Kanunun 105 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre zorunlu mali sorumluluk sigortasının teminatı altında yapılacak motorlu araç yarışlarındaki veya yarış denemelerindeki kazalardan doğan talepler,

e) Motorlu araçta taşınan eşyanın uğrayacağı zararlar,

f) Manevi tazminata ilişkin talepler." hükmü ile, zorunlu trafik sigortacısının hangi zararlardan sorumlu olmadığı düzenleme altına alınmış; burada örneksime yoluna gidilmeyip; tek tek ve tahdidi olarak sorumlu olunmayan haller sıralanmıştır.

Bu noktada üzerinde durulması gereken hususlardan birisi, 2918 sayılı KTK'nun 92/b maddesinde yer alan "İşletenin; eşinin, usul ve füruunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararlar nedeniyle ileri sürebilecekleri taleplerin zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışında olduğuna" ilişkin hükümdür. Bu hükümlerle kanun koyucu; tehlike sorumlusu zorunlu mali sorumluluk sigortacısının sorumluluğu kapsamından sadece, tehlike sorumlusu olan işletenin eşinin, usul

ve f ruunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararları çıkarılmıŐtır. Şu haliyle, anılan kişilerin mallarına gelen zararlar dışında kalan ölüm ve yaralanmaya ilişkin cismani zararlar ise sigortacının sorumluluğu kapsamında bırakılmış; böylece tehlike sorumlusunun yakınlarının dahi belirtilen anlamda sigorta kapsamında olduğu benimsenmiştir. Durum bu olunca, işletenin; eşinin, usul ve f ruunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin ölüm veya yaralanmaları halinde bundan kaynaklanan zararlarının zorunlu sigorta kapsamında olduğu kabul edilmelidir. Araç sürücüsünün veya yakınlarının talepleri ise 92.madde kapsamında yer almamakla sigortacının sorumluluğu kapsamında kabul edilmiştir.

Destekten yoksun kalma tazminatı, B.K'nun 45/II. maddesinde düzenlenmiş olup; " l m neticesi olarak diğer kimseler müteveffanın yardımından mahrum kaldıkları takdirde onların bu zararını da tazmin etmek lazım gelir." Şeklinde hükme bağlanmıştır. G r lmektedir ki, destekten yoksun kalma tazminatının konusu, desteğin yitirilmesi nedeniyle yoksun kalınan zarardır. Buradaki amaç, destekten yoksun kalanların desteğin ölümünden önceki yaşamlarındaki sosyal ve ekonomik durumlarının korunmasıdır. Olaydan sonraki dönemde de, destek olmasa bile, onun zamanındaki gibi aynı Şekilde yaşayabilmesi için muhtaç olduğu paranın  dettirilmesidir. Haksız bir eylem sonucu desteğini yitiren kimse BK'nun 45/II. maddesine dayanarak uğradığı zararın ödetilmesini isteyebilir. Ancak, destekten yoksun kalma tazminatına hükmedilmesi için öncelikle, ölen ile destekten yoksun kalan arasında maddi yönden düzenli ve eylemli bir yardımın varlığı gerekir.

Borçlar Kanunu'nun 45.maddesinde sözü geçen destek kavramı hukuksal bir ilişkiyi değil, eylemli bir durumu hedef tutar ve ne hısmılığa ne de yasanın nafaka hakkındaki hükümlerine dayanır; sadece eylemli ve düzenli olarak geçimini kısmen veya tamamen sağlayacak Şekilde yardım eden ve olayların olağan akışına göre eğer ölüm vuku bulmasaydı, az çok yakın bir gelecekte de bu yardımı sağlayacak olan kimse destek sayılır. O halde destek sayılabilmek için yardımın eylemli olması ve ölümden sonra da düzenli bir biçimde devam edeceğinin anlaşılması yeterli görülür.

Bununla birlikte destekten yoksun kalan kimse devamlı ve gerçek bir ihtiyaç içerisinde bulunmalıdır. Genel olarak bakım ihtiya ı, sosyal düzeye uygun olan yaşamın devamını sağlamak için gerekli olanaklardan yoksun kalmayı anlatır. EĞer ölenin eylemli olarak baktığı davacı, ölüm yüzünden bu bakımın sağladığı yaşama düzeyinin altına düşmüş olursa, ihtiyaç bulunma koşulu gerçekleşmiş sayılır. Burada önemli olan, destekten yoksun kalan kimsenin ve ailesinin temsil ettiği sosyal ve ekonomik düzeye göre normal karşılanan giderlerdir (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 21.04.1982 gün, 979/4-1528 E., 1982/412 K. sayılı kararı).

Diğer taraftan, Yargıtay I tihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu'nun 06.03.1978 tarih ve 1/3 sayılı kararının gerekçesinde de: "Destekten Yoksun Kalma Tazminatının eylemin karşılığı olan bir ceza olmayıp, ölüm sonucu ölenin yardımından yoksun kalan kimsenin muhtaç duruma düşmesini önlemek ve yaşamının desteğin ölümünden önceki düzeyde tutulması amacına yönelik sosyal karakterde kendine özgü bir tazminat olduğu" hususu vurgulanmış; Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 30.11.2005 gün ve 2005/4-648 E.-2005/691 K. sayılı ilamında da aynı esaslar benimsenmiştir.

Önemle vurgulanmalıdır ki, Borçlar Kanunu'nun 45/III. maddesine göre destekten yoksun kalma tazminatı, desteğin mirasçısı olarak geride bıraktığı kişilere değil, desteğinden yoksun kalanlarına aittir. Destekten yoksun kalma tazminatı isteyebilecek kişiler, mirasçılardan başka kişiler de olabileceği hususunda da herhangi bir ihtilaf yoktur. Murisin trafik kazasından kaynaklanan bir sorumluluğu söz konusu olduğunda ve koşulları oluştuğunda mirasçıları bundan sorumlu olduğu halde, aynı olay nedeniyle destekten yoksun kalan ve fakat mirasçı olmayan kişiler bundan sorumlu değildir (HGK.nun 15.06.2011 gün ve 2011/17-142 E. -411 K. sayılı ilamı).

Davacıların destekten yoksun kalma tazminatı talebine dayanak olarak gösterdikleri zarar; işletenin ölümü sonucunda meydana gelmekle birlikte işleten üzerinde doğan bir zarardan ayrı ve salt onun desteğinden yoksun kalınması olgusuna dayalı, mirasçılık sıfatıyla bağlı olmaksızın uğranılabilen bir zarardır. Böyle bir zararın işletenin kendisinin sahip olacağı hakla bir ilişkisi olmadığı gibi, doğrudan işletenin zararıyla bağlı ve onunla sınırlı bir zarar da

değildir. İşletenin ölümü zararı doğuran olay olmakla birlikte, zarar doğrudan üçüncü kişi durumundaki destekten yoksun kalanlar üzerinde oluşmuştur. Buradaki zarar, mirasçılarının salt bu sıfatla devraldıkları murislerinin uğradığı ve ondan intikal eden bir zarar da değildir.

Destekten yoksun kalma tazminatına dayanak teşkil eden hak, salt miras yoluyla geçen bir hak olsa idi doğrudan işleten üzerinde doğup ondan mirasçılarının intikal edeceğinden, bu yöndeki savunmalar ölenin desteğinden yoksun kalanlara karşı ileri sürülebilecekti.. Oysa yukarıda da açıklandığı üzere, destekten yoksun kalma tazminatına konu davacıların zararı, desteklerinin ölümü nedeniyle destekten yoksun kalan sıfatıyla doğrudan kendileri üzerinde doğan zarardır. Bu zarardan doğan hak desteğe ait olmadığına göre, onun kusurunun bu hakka etkili olması da düşünülemez.

Şu hale göre; işleten murisin, ister kendi kusuru ister bir başkasının kusuru ile olsun salt ölmüş olması, destekten yoksun kalanlar üzerinde doğrudan zarar doğurup; bu zarar gerek Kanun gerek poliçe kapsamıyla teminat dışı bırakılmamış olmakla, davacıların hakkına, desteklerinin kusurunun olması etkili bir unsur olarak kabul edilemez ve destekten yoksunluk zararından kaynaklanan hakkın sigortacıdan talep edilmesi olanaklıdır.

Davacıların üçüncü kişi konumunda oldukları özel dairenin kabulünde olduğu gibi, işletenin yakınlarının uğradıkları destek zararlarının trafik sigortacısının sorumluluğu kapsamı dışında kaldığına ilişkin Kanunda ve buna bağlı olarak poliçede açık bir düzenleme bulunmadığı da, uyumsuzluk konusu değildir.

Davacıların uğradıkları zarara bağlı olarak talep ettikleri hak, salt miras yoluyla geçen bir hak olmayıp, bilimsel ve yargısal içtihatlarda kabul edildiği üzere destekten yoksun kalanın şahsında doğrudan doğruya doğan, asli ve bağımsız bir talep hakkıdır.

Davacıların ölenin salt mirasçısı sıfatıyla değil, destekten yoksun kalan üçüncü kişi sıfatıyla dava açtıklarına, ölüm nedeniyle doğrudan davacılar üzerinde doğan destekten yoksunluk zararının oluşumundaki kusurun davacılara yansıtılamayacağına; dolayısıyla araç sürücüsünün veya işletenin tam kusurlu olmaları halinde, desteğinden yoksun kalan davacıları etkilemeyeceğine; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları'na göre, aracın zorunlu mali sorumluluk sigortacısı davalı sigorta şirketi, işletenin üçüncü kişilere verdiği zararları teminat altına aldığına ve olayda işleten veya sürücü tam kusurlu olsalar bile, destekten yoksun kalan davacılar da zarar gören üçüncü kişi konumunda olduğundan, davalı sigorta şirketinin sorumlu olacağına karar vermek gerekir. (HGK'nun 15.6.2011 gün ve 2011/17-142 esas-411 karar, HGK'nun 22.02.2012 gün 2011/17-787 esas 2012/92 karar sayılı ilamları uyarınca)

SONUÇ: Yukarıda (1) nolu bentte açıklanan nedenlerle davacılar vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün BOZULMASINA , peşin alınan harcın istek halinde temyiz eden davacılar geri verilmesine, 07.11.2012 günü oybirliğiyle karar verildi.

www.TazminatHukuku.com